

ITINERÁR

28. ročník Ebicykel 2011

Memoriál

Freddyho Vaclíka (25. XII. 1942 – 11. VIII. 2010)

Pocta

M. R. Štefánikovi (21. VII. 1880 – 4. V. 1919)

10. 7. 2011	nedeľa	80 km	1. etapa Kysucké n/Mesto - Námestovo
11. 7. 2011	pondelok	82 km	2. etapa Námestovo - Dolný Kubín
12. 7. 2011	utorok	80 km	3. etapa Dolný Kubín - Kláštor pod Znievom
13. 7. 2011	streda	79 km	4. etapa Kláštor pod Znievom - Predmier
14. 7. 2011	štvrtok	96 km	5. etapa Predmier - Nové mesto nad Váhom
15. 7. 2011	piatok	63 km	6. etapa Nové Mesto nad Váhom - Sobotište
16. 7. 2011	sobota	87 km	7. etapa Sobotište - Modra
17. 7. 2011	nedeľa	55 km	Epilóg Modra – Bratislava hl. st.

Základní Dogma Ebicyklu (Z. D. E.)

Nultý Ebicykl se jel to léto před Velkým třeskem

První Dodatek

Účastníci se ho všichni ebicyklisté

Druhý Dodatek (2008)

A přešlo

Třetí Dodatek (2011)

Poslední Ebicykl se pojede tu zimu po Velkém krachu.

Nezúčastní se ho žádný Ebicyklista. A nebude guláš.

Autor: Mateno

Poslední revize: 2011-06-21

9. 7. 2011 zahájenie 28. roč. Ebicyklu

Kysucké nové Mesto

ubytovanie

Nocľah: Nocľah: ZS Dolinský potok č. 1114 <http://zssulkovknm.edupage.org>

kontakt: Janka Pieronová, 0905666834 janka.pieron@gmail.com

Popis dojazdu

Po ceste smerom od Žiliny

Po príchode do Kysuckého nové Mesta je len jedna križovatka – kruhový objazd, na ktorom treba odbočiť vľavo (na kruhovom druhá vpravo) na most cez rieku Kysuca. Po 500 m sa dostane na rozcestie v tvare „T“. Odbočíte vľavo (tak ako sú smerovky na hviezdáreň) a po 70 m vpravo. Po 700 m (podjazd pod železnicou) prídete ku križovatke kde odbočíte na prvej odbočke vpravo, popri Dolinskom potoku (nie smer hviezdáreň). Po 250 m vpravo sa nachádza ZŠ Dolinský potok.

Od železničnej stanice

Z areálu stanice sa dáte doprava ul. Slov. nar. povstania, smerom na Žilinu (juhozápad), odkiaľ prišiel vlak. Po 250 m odbočíte cez železničný prechod vpravo. Na rozcestí v tvare „Y“ sa dáte doľava do ul. Neslusska cesta. Po 450 m prídete na pretiahnutú križovatku, pod ktorou preteká v pravom hornom rohu Dolinský potok. Odbočíte vpravo na ulicu Dolinský potok (popri potoku) a jedete rovné do kopce (neodbočte doprava do stejnojmenné ulice!) až na úroveň ul. Bottova (odbočka doľava) - po pravej ruke je ZŠ.

• Freddy Vaclík (25. XII. 1942 – 11. VIII. 2010)

Amatérsky astronóm František Vaclík z Borovan se zúčastnil v červenci 1984 I. ročníku Ebicyklu "Českomoravská Pálava" a stal se tak zakládajícím členem Ebicyklu. Jeho profese pracovníka vlakové pošty ho přímo predurčila k tomu, že byl jmenován prvním Strážcem Měšce Ebicyklu a tuto funkci svědomitě vykonával po více než desetiletí. Freddy, jak se mu začalo říkat proto, že jeho soupeřem byl Nebeský Mechanik Ebicyklu Eddy, patřil ke kmenovým účastníkům až do 19. ročníku Ebicyklu v r. 2002 (Slezská Hrouda). Absolvoval celkem 16 spanilých jízd.

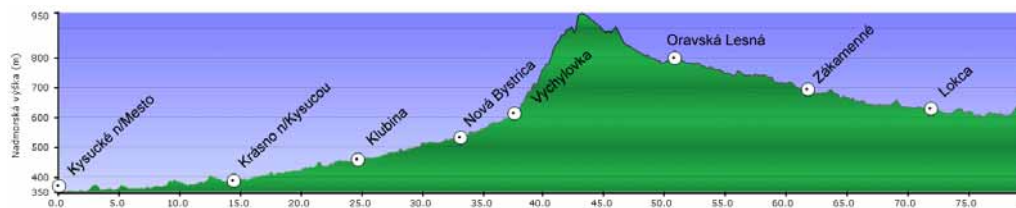
S pelotonem Ebicyklu se Freddy naposledy setkal v červenci r. 2007 při příležitosti dojezdu 3. etapy Ebicyklu "Kouzelníkův Klenot" do Borovan. V r. 2008 byl na Reji v Hradci Králové jmenován čestným členem Ebicyklu při příležitosti čtvrtstoletí existence Spanilých jízd.

10. 7. 2011 nedeľa 1. etapa - Kysucké n/Mesto - Námestovo

trasa 80 km

km	výška	Miesto	smer	cesta	cyklotrasa
0	419	HV KNM	←	Dolinský potok	
1,7	353	KNM – za železničným prechodom	←	Vajanského ul.	modrá 2403
3,9	357	KNM –smer Čadca	←	E75	modrá 2403
4,7	368	odbočka na Krasno n/Kysucou	→	011087	
15,6	396	Krásno n/Kysucou – smer Lokca	→	520	červená 005
23,9	452	odbočka do obce Kraľovci	←	520027	červená 005
27,1	478	Stará Bystrica – slov. orloj	↑	520027	červená 005
28,9	488	Stará Bystrica – odbočka na hlavnú	←	520	červená 005
33,6	532	Nová Bystrica – smer Vychylovka	←	520	červená 005
37,9	612	Vychylovka – smer Oravská Lesná	→	520	červená 005
47,4	838	Jasenovská	↑	520	červená 006
50,1	782	Oravská Lesná (pred kostolom) smer DK	→		
51,1	798	HV p. M. Murína kamenárstvo MIRANO			
62,2	689	Zákemenné	↑	520	červená 006
72,7	626	Lokca - smer Námestovo	←	78	
75,8	618	78 x 520 - smer Námestovo	←	78	
79,0	610	Námestovo – na prvej svet. križovatke	←	ul. M.R. Štefánika	
79,5	632	Námestovo	→	ul. Bernolákova	
80,1	628	Námestovo ZŠ, Komenského 33	↔	Komenského ul.	

Popis k 1 etape:

Z hvездárne v **Kysuckom n/Meste** pôjdeme smerom doľava - k ZŠ popri potoku kde sme spali. Na prvej križovatke odbočíme vľavo, smerom k železničnému prejazdu. Za ním odbočíme doľava a pôjdeme pozdĺž koľajníc vedľa železničnej stanice po ľavej strane. Cesta nás dovedie na križovatku s hlavnou cestou E75, kde odbočíme doľava. Asi po 1 km odbočíme vpravo na vedľajšiu (do kopca) - smer **Krásno nad Kysucou**. Približne po 10km je väčšia križovatka, kde odbočíme vpravo smerom na Lokcu po ceste č. 520. Za obcou Klubina je nenápadná, odbočka vľavo na vedľajšiu cestu - do obce **Kraľovci** (smer St. Bystrica). Po nej sa dostaneme až do **Starej Bystrice** – k slovenskému orloju.

Pokračujeme stále rovno po ceste, ktorá sa neskoršie križuje s hlavnou (520), kde odbočíme doľava. Táto cesta prešla minulý rok úpravami a preto na mapách nie je zakreslený jej aktuálny stav.

Pokračujeme po 520 smerom na **Vychylovku**. Je to smer niekedy udávaný aj na Múzeum kysuckej dediny – historickú železnicu. Pred ňou cesta odbáča vpravo do kopca – smer Oravská lesná. Je to nová cesta, ktorá vás dovedie až do **Oravskej Lesnej**. Na námestí pred kostolom treba odbočiť prudko doprava. Cesta sa hneď za odbočkou rozdeľuje akoby na rovnaké cesty – treba ísť tou viac vľavo – smer Dolný Kubín. Asi po 700 m uvidíte vpravo na úpätí svahu malú budovu s kopulou. Po ceste prídete ku kamenárstvu MIRANO (vpravo), cez ktoré sa prechádza do areálu pána Murína.

Z pozorovateľne sa vrátíme na hlavnú (ku kostolu) a pokračujeme po ceste č. 520 smerom na **Lokcu** (Námestovo). Za obcou sa napojíme na frekventovanejšiu cestu č. 78. Po 3 km odbočíme doľava – do **Námestova**.

Popis dojazdu

Príjazdom do Námestova míňame nenápadné autobusové zastávky a prídeme k prvej svetelnej križovatke. Odbočíme vľavo do kopca na ul. M.R. Štefánika. Asi po 450 m (míňame LIDL), odbočíme vpravo na ul. Bernoláková. Na jej prvej odbočke (asi po 200m) zahňeme vľavo na ul. Komenského. Pôjdeme asi 230m rovno až na rozcestie tvaru „T“ Základná škola sa nachádza približne 150m vpravo.

Kontaktné údaje

ZŠ Námestovo, ul. Komenského 33, kontakt: Mgr. Ľubomír Jaňák 0908 912 295

Stretnutie s astronómiami

*

hvezdáreň Kysucké nové Mesto

Kysucká hvездáreň v Kysuckom Novom Meste, Dolinský potok 1278, 024 01, Kysucké Nové Mesto

Tel: 00 421 41 421 2946 janmasiar@vuczilina.sk

Odborno-pozorovateľská činnosť je zameraná na základné a doplnkové pozorovacie programy, spracovanie, vyhodnotenie a publikovanie pozorovaní. Značná časť pozorovaní sa vykonáva mimo areál hvездárne pomocou prenosných ďalekohľadov. Pozorujú sa najmä prejavy slnečnej aktivity vo fotosfére a pozičné merania – zákryty hviezd telesami slnečnej sústavy, predovšetkým asteroidmi a Mesiacom, zatmenia Slnka a Mesiaca. Je koordináčnym centrom pre pozorovacie stanice na Slovensku v oblasti pozičných meraní.

*

astronomická pozorovateľňa

Mojmír Murín, Oravská Lesná, elkov@stonline.sk, mob. 0905 256 319

Prístroje:

Newton 610/3000 mm, refraktor achromát 270/4220, Newton 317/1500 mm. **Slnečné hodiny** na astronomickej pozorovateľni graficky spracovala ako súčasť bakalárskej práce Lenka Paľáková. Hodiny zostrojil Mojmír Murín v r. 2009

Turistické zaujímavosti

• Kysucké Nové mesto

Je to najstaršie mesto na Kysuciach. V oblasti Kysuckého Nového Mesta sa objavujú veľmi nevýrazné, skôr atypické a zle zachované črepy, ktoré môžu dokumentovať osídlenie Kysúc v eneolite (neskorá kamenná doba). Historické centrum mesta je zachované a pozostáva z pešej zóny (Belanského ulica) ktorá ústi na námestí Slobody. Na rohu námestia sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Jakuba, ktorý bol postavený v roku 1284. Na Belanského ulici sa nachádza Mariánsky kostol postavený v roku 1817. Z pamiatok v blízkom okolí je najvýznamnejší renesančný Kaštieľ zo 16. storočia v Radoli. V kaštieli sa okrem stálych expozícií pripravujú aj tematické výstavy.

• Kysucký Lieskovec

Medzi turistické zaujímavosti patrí Zvonička (chránená zvonička na cintoríne), ekologické cítenie (prvá obec na Kysuciach s kompletnou ekologickou infraštruktúrou), Rovne (oddychové miesto, prameň, lavičky, kaplnka).

• Krásno nad Kysucou

Západná časť patrí do celku Javorníky. Východná časť patrí do celku Kysuckej vrchoviny. Obec sa spomína od roku 1325 pod menom Krásna. Rozlohou je to tretie najväčšie kysucké mesto, známe aj tým, že je bránou do Bystrickej doliny. Zaujímavou pamiatkou je Kostol svätého Ondreja. Je to rímskokatolícky farský kostol na Námestí mieru. Patrónom kostola je svätý Ondrej.

• Stará Bystrica – Slovenský orloj

Nachádza sa v nej najväčšia drevená socha na Slovensku – Slovenský orloj. Celková kompozícia predstavuje sediacu Madonu, Sedembolestnú Pannu Máriu, patrónku Slovenska. Srdcom orloja je tzv. astroláb, teda ciferník s astronomickými údajmi. Astroláb ukazuje polohu mesiaca na oblohe, fázy mesiaca a polohu Slnka v znamení zverokruhu. Na vonkajšom okraji je tzv. kalendárna doska, ktorá má 366 dielov a každý deň sa otočí o jeden diel.

• Nová Bystrica

V súčasnosti má obec podľa posledného sčítania 2 882 obyvateľov. Súčasťou obce je národopisná expozícia kysuckej dediny v prírode Skanzen vo Vychylovke, v ktorom sa nachádza úzkokoľajová železnica – svetový unikát, chránený prírodný výtvor – Vychylovské prahy, Vychylovské skálie. Pri Novej Bystrici sa nachádza vodná nádrž Nová Bystrica.

Múzeum Kysuckej dediny (Nová Bystrica)

Múzeum kysuckej dediny je skanzen nachádzajúci sa neďaleko obce Nová Bystrica, časti Vychylovka v doline Chmúrna, ktorá je súčasťou CHKO Kysuce.

• Vychylovka

Vychylovka je miestna časť obce Nová Bystrica. Jej súčasťou sú viaceré osady, jednou z najväčších je Podrycierová (670 m. n. m.). Celé územie Vychylovky leží na území CHKO Kysuce a v okolí sa vyskytujú viaceré prírodné pozoruhodnosti: slatinisko Chmúrna, tzv. Vychylovské skálie a Vychylovské prahy s odkrytými flyšového pásma.

• Oravská lesná

Je najchladnejšou obcou na Slovensku. Priemerné teploty 10°C a vyššie len 120 dní. V roku sa vyskytuje priemerne 46 jasných dní 155 dní zamračených a 60 dní s hmlou. Ročne spadne viac ako 1000 mm zrážok. Najviac v mesiaci júl (140 mm).

Kostol sv. Anny. Stavba kostola sa začala už v roku 1910. Projektantmi boli inžinieri z Budapešti. Stavba kostola sa dokončila koncom leta 1914. Kostol je realizovaný kombináciou dreva a kameňa. Hlavné nosné kamene sú pieskovecové, dôkladne opracované a vyzdobené jemnými ornamentmi, podobne ako ostatná časť drevenej konštrukcie. Jedinou strecha kostola, tvorí ju drevená konštrukcia pokrytá tradičným dreveným šindľom.

• Oravská lesná železnica

Oravská lesná železnica sa nachádza v Oravskej Lesnej – okres Námestovo. Táto železnica vznikla spojením dvoch spočiatku samostatných železníc – Kysuckej lesnej železnice a Oravskej lesnej železnice. Vzniknutá železnica bola v praxi nie len konštrukčne a prevádzkovo lacnejšia, než konvenčné železnice, ale dokázala si poradiť aj s veľmi členitým terénom. Oravskú lesnú železnicu v úseku Chmúra – Beskýd – Tanečník vyhlásili v roku 1972 za kultúrnu pamiatku, zabránilo likvidácii tohto pozoruhodného technického diela. V súčasnosti už železnica neslúži pôvodnému účelu – doprave dreva, ale slúži ako atrakcia Oravského múzea.

- **Zakamenné**

Leží v Podbeskydskej brázde v Zákamenskej kotline, ktorá vznikla eróziou potokov Klinianky a Zásihľanky. Medzi zaujímavosti patrí Zákamenská kalvária, Kostol Nanebovzatia Panny Márie v Zákamennom z roku 1901-jeden z mála dvojvežatých kostolov na Orave.

- **Lokca**

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1552. Dolná časť Oravy, údolie rieky od ústia až po Tvrdošín, bola dosť husto osídlená v 13. – 15. storočí. Lokca bola strediskom duchovného života celej zamagurskej oblasti. Splavovanie dreva podliehalo sezónnemu prietoku vody v koryte rieky aj napriek tomu, že pri Zákamennom sa vybudovali vzdúvadlá a tzv. tajchy. Preto na konci 19. storočia vznikli projekty na železnicu, ktorá by pospájala oravské doliny s traťou v Tvrdošíne. Železnica sa začala stavať v roku 1914 a do roku 1916 sa postavila od Lokce po Zákamenné s odbočkou na Mútne. Trať z Oravskej Lesnej do Lokce mala dĺžku 22,7 km, z Lokce do Tvrdošína bola vyznačkovaná v dĺžke 23 km a trať z Námestova do Oravskej Polhory 23 km, ale sa nepostavila. Podobne aj trať do Hruštína bola len vo výkresovej forme. Železnica nesplnila nádeje obyvateľov Oravy, že sa podnieti hospodársky rozmach. Slúžila len na odvoz vyrúbaného dreva hlavne po prepojení Oravská Lesná – Vychylovka na kysuckej strane. V súčasnosti časť železnice na kysuckej strane je len turistickou atrakciou.

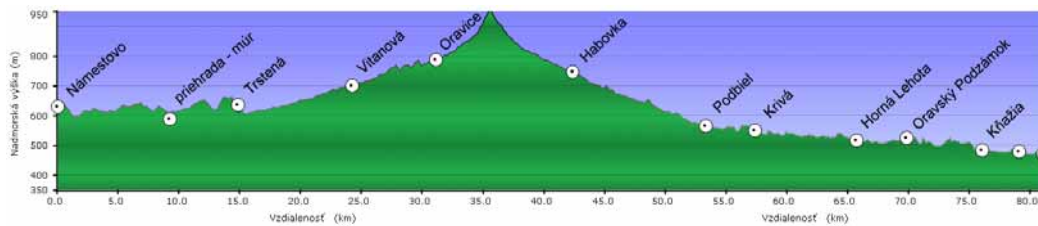
- **Námestovo**

Nedáľeko centra mesta je najväčšia vodná nádrž, v lete s možnosťou kúpania, jachtingu, surfingu, člňkovania, rybárčenia. Zaujímavým zážitkom je aj vyhlídková plavba loďou po priehrade. Okružná jazda z prístavu trvá asi 1,5 hodiny. Najväčším tokom je Biela Orava, ktorá sa v ústí rozvetvuje do niekoľkých kratších ramien. Taktiež Oravská priehrada, ktorá zatopila 5 obcí a 2/3 Námestova, preto tu nie je historické centrum. Nad vodou vypúka malý vrch, ktorý sa nazýva Slanický ostrov alebo aj ostrov umenia. Na tomto ostrove sa nachádza najvýznamnejšia pamiatka Námestova a to je slanický rímskokatolícky kostol Povýšenia sv. Kríža postavený v 18. storočí. V súčasnosti je tam inštalovaná stála expozícia oravského ľudového umenia, plastiky a maľby. Na ostrove je aj **lapidárium** (zbierka kamenných starožitností (plastík a sôch) alebo budova pre túto zbierku.

11. 7. 2011 pondelok 2. etapa - Námestovo - Dolný Kubín

trasa 82 km

km	výška	Miesto	smer	cesta	cyklotrasa
0	628	Námestovo ZŠ	↔	ul. M.R. Štefánika	
1,9	607	x 520 – smer Tvrdošín (priehrada)	←	520	červená 006
9,1	607	po priehradnom múre – smer Trstená	←	059044	červená 006
15,1	619	Trstená (059044 x E77)	→	E77	červená 006
15,5	606	Trstená (E77 x 520) – smer Vitanov	←	520	červená 006
23,6	695	Vitanová – smer Oravice	→	520019	červená 006
31,2	787	Oravice	↑	520019	červená 006
40,7	780	520019 x 520019a – smer Habovka	→	520019	
43,7	719	Habovka –smer Podbiel	↑	584	modrá
53,9	560	Podbiel – smer Dolný Kubín	←	E77	
64,7	536	x - odbočka – smer Dolná Lehota	→	59	
70,1	524	Oravský Podzámok – smer Dol.Kubín	←	59	
72,5	509	59 x E77	→	E77	
76,1	483	Kňažia	→	nábr. Oravy	
80,8	471	Dolný Kubín –most cez Oravu	→	70	
81,0	476	Dolný kubín – za mostom	←	→ nám. slobody	
81,8	471	Dolný Kubín – ZŠ Okružná 25	←	Sídliisko Bysterec	

Popis k 2 etape:

Zo ZŠ na Komenského 33 sa vrátíme späť na prvú svetelnú križovatku odkiaľ sme včera prišli. Pôjdeme rovno na **Námestovský most**, cez časť oravskej Priehrady. Na druhej strane odbočíme doľava a napojíme sa na cestu 520 smerom na **Tvrdošín**. Cesta vedie popri brehu, cez letoviská Oravskej priehrady až k priehradnému múru. Ten je prístupný pre peších, aj cyklistov. Po jeho prejení odbočíme doľava smerom na Trstenú. V samotnom meste sa spojíme (z ľavej strany) na úsek asi 450m cestou E77. Po prejení krátkeho nadjazdu nad riekou Oravica, treba na križovatke odbočiť doľava na cestu 520 smerujúcu cez **Liesek** na **Vitanovú**. V **Oraviciach** je známy Meander Park s termálnou vodou. Za Oravicami cesta stúpa asi ešte 5km (200m prevýšenie) a potom až do konca etapy ide dole kopcom (s malými výnimkami). Cesta ide popri potoku Blatná dolinou do **Habovky**, kde sa na konci dediny pridáme na cestu 584 do **Podbiela**. Odbočením doľava (nie cez most) pôjdeme asi 15 km po ceste E77. Za **Sedliackou Dubovou** dávajte pozor, treba od hlavnej cesty odbočiť vpravo, na vedľajšiu smerom na **Hornú Lehotu**. Touto vedľajškou sa popri Orave dostanete až k Oravskému hradu v **Oravskom Podzámku**. Za Or. Podzámkom sa opäť napojíme na E77 ale len asi na 4km. Na začiatku obce **Kňazňa** (na ľavej strane lávka pre peších cez Oravu – dá sa prejsť na ňu a po druhej strane ísť bicyklom) je treba z E77 odbočiť doprava do časti Mokrad' (cez most). Cesta sa drží celkom blízko rieky Oravy až do Dolného Kubína, kde pridáme na veľký hlavný most cez riek. Odbočením vpravo prejdeme most a hneď z neho odbočíme vľavo. Asi po 200 m odbočíme vpravo na nám. Slobody. Na konci ulice uvidíte pred sebou tri vysoké bytovky. Pred nimi sa ulica stáča doľava a asi po 150 m odbočíte vpravo. Uvidíte areál školy

Popis dojazdu:

Popri rieke Orava nemôžete minúť hlavný cestný most v Dolnom Kubíne. Po jeho prejení hneď zabočíte doľava na ul. Na Sihoti. Asi po 200 m odbočíme vpravo na nám. Slobody. Na konci ulice (350m) uvidíte pred sebou tri vysoké bytovky. Pred nimi sa ulica stáča doľava a asi po 150 m odbočíte vpravo. Uvidíte areál Cirkevnej spojenej Základnej školy, Okružná 25.

UPOZORNENIE:

V letných mesiacoch je možnosť rekonštrukcie školy na Okružnej 25. Náhradné ubytovanie by bolo v ZŠ Jána Matušku – Staré mesto, pri katolíckom kostole – Kohútov sad č.4. Viď obr.

Kontaktné údaje

Základná škola , Okružná 23, Dolný Kubín

kontakt: p. Ing. Eva Behulova, behulova@radlinskeho.sk , mob. 0904274696

Turistické zaujímavosti

• Meteor Magura

Lokalita : **Slanická osada**, dátum nálezu: 1840

Spadol na Orave v blízkosti Námestova na mieste, ktoré je dnes už zatopené Oravskou priehradou. Odhaduje sa, že pravdepodobne sa rozpadol ešte pred nárazom na zem. Celková hmotnosť sa odhaduje až na dve tony. Lesní robotníci nachádzali na Oravskej Magure pred 160 rokmi až 40-kilogramové kusy železa z tohto meteoritu. Pokladali ho za kvalitnú železnú rudu a úlomky preto odnášali do hút, kde z nich vyrábali sekery alebo motyky. Takto sa stratilo najmenej jeden a pol tony tohto vzácneho mimozemského materiálu. Podľa veľkej autority v tomto odbore, Američana Vagna F. Buchwalda znamenal nález úlomkov meteoritu pri obci Slanica pre výskum v 19. storočí asi toľko ako objav arizonského krátera pre 20. storočie.

• Oravská priehrada

Jedna z najčistejších slovenských riek je **rieka Orava**. Niekdajšie časté záplavy v jej blízkosti sa však stali dôvodom na myšlienky skrotenia tejto rieky a prišlo k vybudovaniu Oravskej priehrady. Prvý projekt, ktorý sa zaoberal touto otázkou je známy už z roku 1730, no jej vznik sa datuje až o viac ako 200 rokov neskôr. Prvé práce na tomto obrovskom a významnom projekte sa začali presne 24. júla 1941 a do prevádzky bola priehrada pustená v roku 1954. Po napustení 35 km² ostali pod vodnou hladinou 4 obce (Slanica, Osada, Oravské Hámre a Ústie nad Oravou), nad hladinou ostal len malý vrch, čím vznikol **Slanický ostrov** nazývaný aj ostrov umenia. Nachádza sa tu múzeum ľudovej plastiky a maľby a dopraviť sa na ostrov je možné loďou. **Oravská priehrada** a príležiace strediská, z ktorých najznámejšia je Slanická osada, lákajú každoročne tisíce turistov, ktorí tu nachádzajú nespočetnú paletu vodných športov avšak mnoho iných možností. Stačí si len vybrať zo širokej ponuky: vodné bicyklovanie, člňkovanie, potápanie, vodné lyžovanie, windsurfing, jachting, vyhlídkové plavby loďou a iné. Iných možno zaujme rybolov, či turistika do okolitej prírody, ktorú môžu pokojne spojiť s hubárčením či hľadaním iných lesných plodín na ktoré krajina nie je skúpa.

Plavba loďou po Oravskej priehrade (otvorené aj v pondelok)

Nástup: prístav Námestovo, 0603 804 507, ostrihon@nsc.sk

Doprava loďou na ostrov: (otvorené aj v pondelok)

- Rozpis plavieb: 9:00, 11.00, 13.00, 15.00, 16,30

- plavba na ostrov a späť vrátane prehliadky expozícií trvá cca 80 min.

- počet miest na lodi: 80 (55 krytá paluba, 25 slnečná odkrytá paluba)

Cena 4€

Tel:+421 905 915 108 - kapitán lode Slanica, +421 43 58 63 212

• Trstená

Trstená leží v najsevernejšej časti Oravskej vrchoviny v údolí rieky Oravica. Významnou pamiatkou tohto mesta je Kostol sv. Martina. Kostol je postavený na gotických základoch prvého kamenného kostola pochádzajúcih zo 14. a 15. storočia. V roku 1641 bol však obnovený v renesančnom slohu. V rokoch 1710 – 1747 bola uskutočnená baroková prestavba. Za zmienku rozhodne stojí aj bývalá katolícka fara, ktorá bola postavená v roku 1743. Ďalšou pozoruhodnou pamiatkou je Františkánsky kláštor. Bol vybudovaný v rokoch 1776 – 1780. Kláštor bol tak ako aj Kostol sv. Martina niekoľkokrát prestavaný. Najskôr bol sídlom referátu ONV, v roku 1971 bol prestavaný na hotel Oravica a po roku 1989 sa opäť stal vlastníctvom františkánskej rehole a kláštora. V neďalekých dedinách, hlavne v Podbieli a Srňacom, v Zuberci, Habovke, Oravskej Lesnej, Zázrivej, Suchej Hore alebo Hladovke, sa nachádzajú pôvodné ľudové drevenice. V blízkosti mesta sa

nachádza. Táto oblasť ponúka taktiež relaxovanie v celoročne otvorenom termálnom kúpalisku Oravice, ktoré umožňuje turistom sedieť alebo plávať v horúcej vode a pritom sa dívať na končiare hôr.

- **Oravice (otvorené aj v pondelok)**

Meander Park Oravice, 043 / 539 4107 info@meanderpark.com

Z hĺbky 1611 m vyviera prírodná termálna voda s blahodárnym účinkom s teplotou 58°C, ktorá sa vlieva do všetkých bazénov v areáli Meander Thermal o ploche 1 545 m². Termálna voda je vysoko mineralizovaná sodno – vápenato – horečnato - siričitá s vysokým obsahom železa. Priamy vstup z budovy a bazénov umožňuje kúpať sa v každom počasí a každom ročnom období.

Vstupné: 3,5hod – 15,5 €, 4,5hod. – 16€

Mimo trasy (cca 6km – otvorené aj v pondelok)

Múzeum Oravskej dediny – Zuberec – Brestová <http://muzeum.zuberec.sk/>

muzeum@zuberec.sk, tel.: +421 43 5395 149

V Múzeu sú premiestnené objekty z regiónu Oravy. Základný kameň bol položený 24.9.1967. Celý areál sa rozprestiera na ploche 8ha a je rozdelený na niekoľko častí: Dolnooravský rínek, Zamagurská ulica, Goralské lazy, Kostol a cintorín a Mlynisko. Celým areálom preteká horský potok Studená, z ktorého je rekonštruovaný vodný náhon, slúžiaci pre technické stavby mlyn a valchu. Pôvodne na týchto miestach nestál ani jeden dom. Väčšina objektov bola odkúpená od pôvodných majiteľov, rozobraná, prevezená a nanovo poskladaná v múzeu. Ďalšie domy boli vybudované ako kópie pôvodných stavieb.

Vstupné: 2,5 € Dá sa dohodnúť skupinový sprievodca za 5€. Otvorené denne (aj pondelok) od 08:00-18:00hod.

- **Podbiel**

Podbiel je malebná dedinka s cca 1 300 obyvateľmi. Má veľmi bohatú históriu. Leží na sútoku dvoch riek a to väčšej rieky Orava a menšej rieky Studená, ktorá vyviera v západných Tatrách – Roháčoch. Jednou zo zaujímavých oblastí tejto obce je Biela a Červená skala. Podľa povestí sa na Bielej skale v minulosti nachádzalo aj hradisko Templárov. Na Červenej skale sa nachádza miesto, kde je aj dnes možné nájsť skameneliny – fosílie rôznych živočíchov. Pri výstupe na bralo Červená skala si každý uvedomí, že dedina leží akoby na polostrove. Za dedinou, smerom na Roháče sa dodnes zachoval ďalší skvost a tým je zbytok železiarne, tzv. Františkova huta, po podbielansky Hámor, v ktorom sa dodnes zachovala pôvodná vysoká pec. Atrakciu, ktorú sa oplatí vyskúšať je aj splavovanie na pltiach. Návšteva tejto obce by nemala obísť ani miestne múzeum, ktoré založil a zariadil cennými zbierkami miestny katolícky kňaz Donát Čarnogurský.

- **Podbiel - splav plti po rieke Orave (funguje aj v pondelok)**

Od roku 2002 je novou atrakciou na Orave pltníctvo. Po rieke Orava plávajú plte podbielanskej flotily. Pod velením pltníka Paľka zažijete trochu dobrodružstva, spoznáte oravskú prírodu z iného pohľadu, dozviete sa niečo o minulosti oravských pltníkov a predovšetkým sa výborne zabavíte. Sprievodné slovo na plti sa podáva v slovenčine, poľštine a angličtine.

Plavba plťou začína v prístavisku v Nižnej a končí v prístavisku v Podbieli. Zraz účastníkov pred splavom je v Podbieli. Dĺžka trate je 7 km a celá plavba vrátane nalodenia a vylodenia trvá cca. 2 hodiny.

Kapacita plte je 12 osôb a minimálna vyťaženosť je 8 osôb. V sezóne od 1.7 -31.8 sa splavuje každý deň od 10.00 do 18.00. Cena za jedného účastníka je 8.30€ (deti zľava). V cene je zahrnutý splav na plti, občerstvenie regionálnym nápojom a kultúrna vložka.

Kontakt: Pavol Tmák, mob: +421 904 149 515, pavol.tmak@orava.sk, www.pltnikpalko.sk

- **Podbiel - Jazda na tanku – tankodrom (otvorené aj v pondelok)**

Návštevníci nášho regionu majú možnosť získať neopakovateľné zážitky na tankodrome v Podbieli. Stanovište: pri Podbieli - smer Zuberec. Klienti dostanú pred jazdou krátku inštruktáž, ako sa treba vo vozidle držať a správať. Vozidlo vedie sám majiteľ firmy.

Informácie:

cez letné prázdniny každý deň od 10.00 hod. do zotmenia, cena na osobu 150,- Sk

minimálny počet osôb na jednu jazdu je 6 (max 20). Jazdí sa na náročnom a členitom okruhu s dĺžkou cca 3 km

jazda je vhodná aj pre deti od 3 rokov. Vtedy deti sedia na vrchu pri vodičovi a rodičia ich držia jednou rukou

mimo prázdnin sa jazdí na objednávku

možnosť individuálnej jazdy a výberu trasy (cena dohodou)

Kontakt: +421 904 443 662 alebo +421 43 5381 828, podbiel@orava.sk

- **Horná Lehota**

Plavba na pltiach po rieke Orava

Vyhliadková plavba drevenou plťou po rieke Orava popod skalné bralo Oravského hradu. Pri plavbe sa vám naskytnú jedinečné pohľady na **Oravský hrad** a nádhernú oravskú prírodu. Vyhliadková plavba začína v obci **Horná Lehota** a končí v obci **Oravský Podzámok**, pričom trvá približne 1 hodinu. Cena 10€. Po ukončení odvoz naspäť k štartu. Prevádzka denne od 09:00 – 17:00hod. Plavbu treba vopred objednať. Najlepšie obsadiť celú plť (12 osôb).

www.plte-orava.sk

Tel.: 0905 358 182, 0911 358 182, GPS N49,2612 E19,3579

- **Oravský hrad (Oravský Podzámok) (otvorené aj v pondelok!)**

Oravský hrad je jednou z najmalebnejších a najzaujímavejších hradných stavieb na Slovensku. Jeho poloha a podoba v úzkom údolí Oravy na strmom skalnatom brale nad riekou Oravou sa zapisujú nezmazateľne do pamäti. Návštevníkov privíta zámok s niekoľkými nádvormi, opravenými múrmi, strechami. Zámok sa skladá z 3 zreteľných častí: horného, stredného a dolného zámku. Najvyššia časť citadela je na strmom vápencovom skalnatom brale 112 m nad hladinou rieky Oravy. Strednú časť tvoria stredoveké stavby Korvínovho paláca a paláca Jána z Dubovej. V tomto priestore doplnili po roku 1800 aj ďalšie budovy, najmä Pálffyho palác. Dolný zámok tvorí predovšetkým Thurzov palác, hradný kostol, v ktorom sú pochovaní niektorí príslušníci thurzovskej rodiny a kde je pekný epitaf Imricha Thurzu, staršia, tzv. archívna veža a terasa s glorieta. Na tejto terase sa niekoľko rokov uskutočňovali divadelné letné predstavenia. Historické údaje sa 1. raz zmieňujú o Oravskom zámku okolo roku 1267, keď sa spomína ako kráľovský majetok.

Kontakt: +421 43 5816132

Otvorené od 08:30 – 18:00hod, vstupné 5€, tel. +421 43 5816119, marketing@oravamuzeum.sk

- **Dolný Kubín**

Jeho história je veľmi bohatá na tradície a kultúru. Pochádza odtiaľto mnoho slovenských predstaviteľov z oblasti literatúry. Medzi významné pamiatky tohto mesta patrí predovšetkým socha Pavla Országha Hviezdoslava, historický cintorín, Evanjelický kostol, Katolícky kostol svätej Kataríny Alexandrijskej, Rodný dom T.H. Florina a Hviezdoslavovo múzeum, ktoré vzniklo v roku 1980 zlúčením Oravského múzea v Oravskom Podzámku a literárneho múzea P.O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne. Súčasťou zbierok je aj historický knižničný fond Čaplovičovej knižnice. Katolícky kostol svätej Kataríny Alexandrijskej je postavený v románskom slohu. Vybudovali ho približne v 20-tych rokoch 13. storočia.

Aquarelax Dolný Kubín (vzdušnou čiarou cca 300m od ZŠ Okružná 25), Ulica športovcov 5, 043/2388374 (**otvorené aj v pondelok**), www.aquakubin.sk

Otvorené do 22:00hod. Plavecký bazén: 1,5hod. za 2€, 3hod. za 3€. Vodný svet: 3hod. za 12€

Pamätný dom Martina Kukučina, Jasenová č.47 043/586 47 80, literame@oravamuzeum.sk

12. 7. 2010 utorok 3. etapa - Dolný Kubín - Kláštor pod Znievom

trasa 80 km

km	výška	Miesto	smer	cesta	cyklotrasa
0	475	ZŠ Dolný Kubín	↑	70	
1,1	476	Dolný Kubín	→	E77	
9,6	708	E77 x 070001 – smer Studničná	→	070001	žltá 8417
14,2	597	x Komjatná - smer Svošov (bez tabule)	←		zelená 5424
18,2	452	pri železničnej trati – do Svošova	→	018098	modrá 2418
24,5	437	Stankovany – cez lávku	←		
24,7	443	x E50 – za lávkou	→	E50	
27.1	429	Kraľovany - smer Martin	←	E50	
34,2	444	Ratkovo – smer Krpeľany	←	018093	
39,0	417	Nolčovo	↑	018093	modrá 2412
45,7	413	x 018093 – smer Turčianská Štiavnička	←		červená 032
47,7	436	Turčianská Štiavnička	←	018094	červená 032
51,2	508	Sklabinský Podzámok – smer Martin	→	018094	červená 032
55,1	478	Záborie	→	065053	červená 032
58,4	417	rozcestie „Y“ za Dražkovcami	←	065053	
60,0	405	Martin – pod cintorínom	→		
60,1	406	Martin – po Šoltésovej ul.	←		
60,8	417	Martin HV - Gymnázium	→		
61,7	396	Martin smer B. Bystrica, Žiar n/Hron.	←	65	
65,7	414	odbočka na Košťany (cez železnicu)	→	065051	modrá 2415
69,0	461	Trebostovo – smer Trnovo	←	065063	modrá 2415
72,1	448	Valča – smer Benice	←	519009	
73,4	422	Benice	→	519	
76,1	444	„Y“ za Ležiachovami - smer Slovany	→	518019	
79,3	481	za Slovanami – do Kláštora p/Znievom	→	518021	
80,0	496	ZŠ Kláštor p/Znievom	→	ul. Gymnaziálna	

Popis k 3 etape:

V Dolnom Kubíne prejdeme po ceste č.70 **most cez rieku Oravu** (smer centrum) a po 400m odbočíme doprava na hlavnú cestu smerom na Ružomberok. Po 8km stúpania a 1km klesania odbočíme doprava na vedľajšiu cestu smerom na **Studničnú**. Prídeme až do **Komjatnej**, kde sa cesta rozvetvuje na tri cesty. Chodte po tej úplne vľavo. Za Komjatnou cesta prechádza do „lesnej“ asfaltky a úsek asi 400m je dosť poškodený eróziou a privalovými vodami. Po 4km klesania prídete k železničnej trati a odbočíte doľava. Po pravom brehu Váhu budete postupne míňať **Svošov**, **Ľubochnu** a **Stankovany**. V Stankovanoch pri kostole je po ľavej strane lávka cez Váh. ňou sa dostanete na druhú stranu, kde je hlavná cesta E50 smerujúca do Martina. Po nej prejdete asi 10km a odbočíte z hlavnej (za Ratkovom) doľava na **Krpeľany**. Cestou sa dostanete popod priehradný múr a popri Váhu do **Nolčova**. Pokračujete do **Podhradia**, kde sa cesta stáča doprava smerom na Sučany. Ešte pred Sučanmi sa dáte odbočkou vľavo na **Turčianskú Štiavničku** a pokračovať budete až do **Sklabinského Podzámku**. Tu na križovatke odbočíte vpravo smerom na Martin. Za **Dražkovicami** už uvidíte v diaľke Martin a dá sa spozorovať na okraji aj budova s kopulou. Na „rozdvojke“ ciest pokračujete tou vľavo. Na začiatku **Martina** pôjdete okolo **Národného cintorína**. Na jeho konci zatočíte prudko doprava a po 100m na rozdvojke ciest pôjdete tou vľavo. Po ľavej strane budú staršie bytovky a po pravej park pri amfiteátri. Budete míňať Slovenské národné múzeum. Asi po 150m zatočíte vpravo a prídete na parkovisko, odkiaľ je vstup do hvezdárne. Z hvezdárne sa vraciate tou istou cestou k cintorínu a pokračujete po ceste po ktorej ste prišli do Martina. Dostanete sa na hlavnú (č.65) a odbočíte doľava, smerom na B. Bystricu alebo Žiar n/Hronom. Pôjdete po nej 4km a cez železnicu odbočíte vpravo do **Košťan**. Po 3km v **Trebostove** odbočíte vpravo do **Trnova** a **Valče**. Z Valča je to asi kilometer vľavo do Benice, kde sa dostanete vpravo na hlavnejšiu cestu č.519. Po nej však prejdete necelých 3km a za prvou dedinou (**Leziachov**) na rázcestí odbočíte vpravo smerom do **Slovan**. Odtiaľ je to asi 500m do začiatku Kláštora pod Znievom. ZŠ kde spíme, sa nachádza na začiatku ul. Gymnaziálnej – je to štvrtá ulica vpravo z hlavnej.

Popis dojazdu

Od vjazdu do Kláštora pod Znievom sa Gymnaziálna ulica nachádza asi 450m - štvrtá v poradí na pravej strane. Je to prvá odbočka cez potok, ktorý preteká obcou v stromoradí.

Kontaktné údaje

ZŠ Frantiska Hrušovskeho ul. Gymnazialna 197, Kláštor pod Znievom

Katarína Žilinská, 0915 222 648, katarina.zilinska@gmail.com

* Stretnutie s astronómami

Martin - Astronomická pozorovateľňa M. R. Štefánika pri Gymnáziu Viliama Paulinyho-Tótha, Malá hora 3

kontakt: PaedDr. Ivan Šabo- správca pozorovateľne v Martine, ivan@gymmt.sk 0905 171755

Pozorovateľňa bola dokončená a uvedená do prevádzky v roku 1998. Martinské gymnázium sa tak stalo jedinou školou na Slovensku, vybavenou podobným zariadením s pravidelne organizovaným programom.

Hlavnou činnosťou je popularizácia astronómie na základných školách a čiastočne vzbudenie záujmu u žiakov materských škôl. Pozoruje sa prenosným ďalekohľadom Newton 256/1500 na Dobsonovej montáži. V kopule je napevno namontovaný Maksut - Cassegrain 180/1800.

Turistické zaujímavosti

• Komjatná

Prvá zmienka o obci je z roku 1330. Nachádza sa tu významná pamätná tabuľa, ktorá bola vyhlásená za archeologickú pamiatku. V obci sa nachádza i klasicistický rímskokatolícky kostol sv. Gála (Gálusa) postavený v roku 1823 s oltárnym obrazom od J. B. Klemensa. Dolina, v ktorej sa obec nachádza je významná tým, že ňou prechádza praveká obchodná magistrála, ktorá viedla z Liptova na Oravu. V okolí Komjatnej sa nachádzajú dve jaskyne. Jedna na úpätí Ostrého a druhá pod Kečkou, ktorú volajú miestni obyvatelia Zvonica. Nachádza sa tu aj Kostol svätého Ducha, ktorý bol pôvodne gotickou stavbou.

• rieka Váh

Je to najdlhšia slovenská rieka. Vzniká sútokom Bieleho a Čierneho Váhu pri Kráľovej Lehote. Jazerá, ktoré vznikli stavbou priehrad, sa využívajú aj na vodné športy a sú zaradené do zoznamu rybárskych revírov Slovenského rybárskeho zväzu, najmä Liptovská Mara, Nosice, Slňava a Kráľová. Najkrajšie úseky pre vodácke splavy sú na Považí pri Žiline a v Liptove.

• Ľubochňa

Nachádza sa tu Národný endokrinologický a diabetologický ústav. Ľubochňianska dolina je najdlhšia dolina na Slovensku. Tiahne sa pohorím Veľká Fatra. Nachádzajú sa tu štýlové vily zo začiatku 20. storočia, kedy tu boli známe klimatické kúpele. Vily sú postavené v alpskom štýle. Nachádzajú sa tu aj kúpeľné domy z tohto obdobia. Najznámejší je pekne zrekonštruovaný Kollárov dom.

• Stankovany

Nad obcou sa týči vrch Šíp, na ktorom je už od čias Cyrila a Metoda postavený kríž. Z opačnej strany sa nad Stankovanmi vypína vrch Kopa, na ktorom je tiež kríž, ktorý vidno od Krpelian. Zo Stankovian je možné absolvovať cyklotúry do Ľubochňianskej doliny. V tejto obci sa nachádza aj chránené územie so siričito-železitými prameňmi. V obci Rojkov (v minulosti patrili k Stankovanom) sa nachádza prírodný kráter (**Rojkovská travertínová kopa**) naplnený minerálnou vodou, využívaný na kúpanie v letných mesiacoch (na začiatku obce, asi 100m od hlavnej cesty do kopca vľavo). Je to sírnatouhličitý minerálny a termálny prameň s blahodárskymi účinkami pre liečbu kožných ochorení, pre podporu pohybového a tráviaceho ústrojenstva (najmä pri žalúdočných a črevných ochoreniach), a taktiež na doplnenie zásob vápnika a na zrýchlenie peristaltiky. **Mädokyš** – travertínová oblasť asi 2km západne od Stankovian na pravej strane Váhu. Sú tu tri minerálne vrty, z ktorých sa jeden využíva na kúpanie okoľoidúch.

• Kraľovany

Obec Kraľovany vznikli v 14. storočí na významnej obchodnej križovatke Oravy, Liptova a Turca. Táto obec má svojráznu polohu. Chotárna hranica obce je takmer výlučne prirodzenou hranicou. Dôsledne sleduje horské chrbty a doliny tokov. Na západe prechádza dolinou Šútovského potoka, odkiaľ smeruje na severovýchod až na kótu Žobrák (1 308 m n. m.), ktorý predstavuje najvyšší bod katastra. Krasové javy sú v rámci katastrálneho územia Kraľovian viazané na vápencovo – dolomitické komplexy príkrovov a nachádzajú sa v jeho južnej a juhozápadnej časti. Podľa Brodňanského (1980) sa na ľavej strane meandru Váhu v dolomitických bralách západného hrebeňa Kopy nachádza 14 menších jaskýň s dĺžkou chodieb od 10 do 80 m. O prírodných hodnotách územia svedčí fakt, že kataster je na území národného parku Malá Fatra.

- **Vodná nádrž Krpeľany**

Súčasťou vodnej nádrže je vodná elektrárň, ktorá využíva veľký vodný potenciál pre výrobu elektrickej energie. Reguluje prítoky vôd z Liptovskej Mary, ale aj Oravskej priehrady. Okolie ponúka krásnu prírodu vhodnú ako pre pešiu turistiku, tak pre cykloturistiku. Neďaleko sa nachádza obec Šútovo. Táto obec je známa najmä vďaka Šútovskému vodopádu.

- **Krpeľany**

Obec Krpeľany patrí do okresu Martin. Z obce je viacerými chodníkmi prístup na Veľkofatranskú magistrálu. Pýchou obce je folklórna skupina Tiešňavan. Z ľudových remesiel sa zachovali košíkárstvo, drezbárstvo, výroba fujár a pod. Dominantou obce je Krpelianska priehrada postavená v r. 1957, ktorá je prvým stupňom Hornovážskej kaskády. Obec vlastní lyžiarsky vleč (400 m), v areáli telovýchodnej jednoty sú ihriská. V okolí obce sú vodné plochy vhodné na kúpanie, vodné športy a rybolov.

- **Turčianska Štiavnička**

Obcou preteká Kantorský potok, prítok Váhu. Nachádza sa tu renesančný kaštieľ postavený v druhej polovici 16. storočia, koncom 18. storočia bol upravený barokovo - klasicisticky. Kaštieľ však na začiatku 90. rokov 20. storočia začali rekonštruovať a do dnes nie je kaštieľ prístupný verejnosti. Ku kaštieľu však patrí aj rozsiahly anglický park so zimnou záhradou, jazierkami a vzácnymi drevinami. Park udržiava obec a je prístupný verejnosti. V Turčianskej Štiavničke sa narodil aj významný slovenský básnik, maliar, autor literatúry pre mládež a prekladateľ Ján Kostra.

- **Sklabinský Podzámok**

Malá obec ležiaca v Kantorsej doline, pod hradným vrchom Sklabinského hradu. Od polovice 19. storočia je k obci pripojená aj osada Stará Borová. Zo Sklabinského hradu sa zachovala značná časť murív kaplnky, v ktorej sa zachovali gotické nábehy rebier klenby, časti veže, palácov, bášť i kaštieľa. Miestami stoja múry do výšky niekoľkých metrov, inde sú viditeľné len v teréne. Napriek tomu je pôdorys hradu veľmi dobre čitateľný.

- **Sklabina**

V minulosti sa obyvateľstvo zaoberalo poľnohospodárstvom, chovom koní a oviec, šafraníctvom a olejkárstvom. Medzi historicko-kultúrne pamiatky patria najmä zrúcaniny hradu Sklabiňa z 13. storočia.

- **Dražkovce**

Obec Dražkovce je obec v okrese Martin. V druhej polovici 19. storočia a začiatku 20. storočia boli k obci pričlenené bývalé zemianske osady – Svätá Helena, Dolina a Bohúnkovská Strana. Nachádza sa tu ranogotický kostol zo začiatku 14. storočia s renesančnou prestavbou z roku 1611.

- **Martin**

Je to historické centrum Turca a zároveň okresné mesto. Ak sa rozhodnete navštíviť toto mesto, rozhodne by ste nemali vynechať návštevu Národného cintorína, Turčianskej galérie či Kostol svätého Martina. Mesto má viacero múzeí. Medzi najvýznamnejšie patrí múzeum Andreja Kmeťa, Etnografické múzeum, múzeum Martina Benku a Múzeum slovenskej dediny – Skanzen Martin. V neposlednom rade sa tu nachádza aj Matica slovenská. Najvýznamnejšími osobnosťami, ktoré v Martine pôsobili alebo stále pôsobia sú slovenský herec Juraj Kemka, lekár a autor kníh Igor Bukovský, slovenský spisovateľ Janko Jesenský a mnoho ďalších. Mesto Martin ponúka bohatstvo prírodných podmienok pre šport, turistiku a cestovný ruch. Kúpaliská, kryté plavárne, lyžiarske strediská, zariadenia letnej a zimnej rekreácie, športové areály majú pozitívny vplyv na ľudí.

- **Múzeum slovenskej dediny v Martine (www.snm-em.sk)**

Múzeum v prírode prezentuje ľudové staviteľstvo, bývanie a život tradičných dedinských spoločenstiev na Slovensku v 19. a zač. 20. stor. Expozícia, sprístupnená v roku 1972, predstavuje slovenské regióny Orava (1971), Kysuce - Javorníky (1972, 1986), Liptov (1976) a najnovšie región Turiec (GPS N49 02 37,97 E1855 27,12)

- **Trebostovo**

Trebostovo je stará turčianska obec, známa najmä morskými pieskami, pieskovecami a ílmi, ktoré sú prikrýté štvrtohornými štrkami, pieskami, sprašou a hlinami. V minulosti sa tu ťažila aj meďená a železná ruda. Túto obec možno zaradiť do klimaticky chladnejšej oblasti, najmä jej horské lúky a vrchy. Leží 590 metrov nad morom. Rastlinstvo je na území obce veľmi rozmanité. Rastie tu veľa liečivých rastlín. Vyskytuje sa tu veľké množstvo živočíšnych druhov od najjednoduchších až po cicavce.

- **Slovany**

Medzi významné kultúrno-historické pamiatky patrí rímskokatolícky kostol zasvätený sv. Michalovi, neogotický, postavený v roku 1896. Evanjelická motlítebňa z 30. rokov 20. storočia a kaplnka z roku 1856 patria taktiež k pozoruhodným pamiatkam.

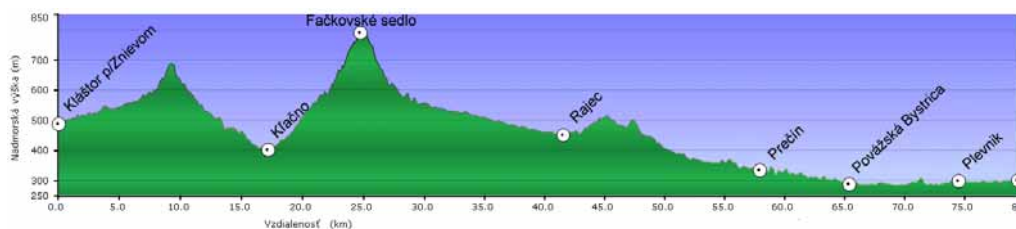
- **Kláštor pod Znievom**

K významným pamiatkam tejto krásnej obce patrí predovšetkým ranogotický kostol z 2. polovice 13. storočia. Prestavbou bol tento kostol zbarokizovaný. Ďalšou pamiatkou, ktorú sa rozhodne oplatí navštíviť je Kláštor a kostol bývalej premonštrátskej prepozitúry. V 2. polovici 16. storočia bola budova kláštora prestavaná jezuitmi. Barokový hlavný oltár pochádza z konca 17. storočia. Pre turistov ponúka táto obec aj výstup na neďaleký vrch Kľak, prechádzky k Slatine či výstup na vrch Zniev.

13. 7. 2011 streda 4. etapa - Kláštor pod Znievom - Predmier

trasa 79 km

km	výška	Miesto	smer	cesta	cyklotrasa
0	491	ZŠ Kláštor p/Znievom	➔	518019	zelená 5419
6,6	575	pred Vrickom - smer Prievidza	⬅	518019	žltá 8321
17,2	397	Kľačno – smer Žilina	➔	64	zelená
24,6	792	Fačkovské sedlo	⬆	64	
41,2	449	Rajec - smer Považská Bystrica	⬅	517	červená 024
57,4	332	Prečín	⬆	517	červená 024
64,7	286	Považská Bystrica – smer Žilina	➔	61	
71,6	286	odbočka – smer Plevník Drieňové	➔	0610038	
73,5	297	Plevník – Drieňové – astr. poz.	⬅	61	
74,9	294	odbočka – smer Rašov (Predmier)	⬅	061065	
78,5	299	Predmier - ZŠ	⬅		

Popis k 4 etape:

Z Kláštora pod Znievom sa napojíme na cestu, ktorou sme pôvodne prišli. Stúpame mierne do kopca. Asi po 6km prídeme na rozcestie (**Vricko**), kde hlavná pokračuje vľavo až do **Kľačna**. Tu na križovatke odbočíme doprava smerom na Žilinu. Je to frekventovanejšia cesta č.61. Po 7km stúpania a 400m prevýšenia prídeme na Fačkovské sedlo. Zo sedla pokračujeme hlavnou cestou dole kopcom cez obce Fačkov, Rajeckú Lesnú až do **Rajca**. Na križovatke odbočíme doľava na cestu č. 517 smerom na Považskú Bystricu. Po ceste sa dá v **Prečine** zastaviť u p. Borisa Kardoša (viď stretnutie s astronómiou). V **Považskej Bystrici** prídete na hlavnú križovatku a dáte sa doprava smerom na Žilinu (č. cesty 61). Odkedy je postavený diaľničný obchvat, cesta je už omnoho menej frekventovaná. Po 7km bude odbočka vpravo na **Plevník-Drieňové**, kde pre záujemcov je ďalšie stretnutie s astronómiou. Z Plevníka-Drieňové sa vrátite naspäť na hlavnú cestu (č. 61). Po nej prejdete len asi 300 m a odbočíte doľava na vedľajšiu, smerujúcu do Rašova a do **Predmieru**.

Popis dojazdu

Po príchode do Predmieru budete míňať námestíčko so sochou M.R. Štefánika a kostolom. Asi po 200m hlavná cesta zatáča doprava. Ale k areálu ZŠ je to rovno približne 400m.

Kontaktné údaje

Základná škola, Predmier

starosta Ing. Viliam Čillík, 0905 891 105, starosta@predmier.sk

Stretnutie s astronómiou

Katarína Žilinská

dojazd: od ZŠ po hlavnej ceste asi 250m, Moyzesova 63 (oproti malý kostolík)

vybavenie: refraktor Celestron 100/1000

súkromná pozorovateľňa - Prečín

Boris Kardoš, mob.0907 520 407, komarov komarov@azet.sk

dojazd: Smerom od Rajca treba prejsť celú obec. Pri vychádzaní z Prečína (pred ľavým oblúkom cesty) je ešte jeden posledný „zhluk“ domov na pravej strane. Vojdete do ulice a je to posledný dom na pravej strane.

vybavenie: Dva zrkadlové ďalekohľady Newton 250/1500 a Newton 168/905 na astrofotografiu to umiestnené v drevenej kupole priemeru 3m ručnej výroby. Ako ručný pointer je Cassagrainom 150/2550 ok. f 10. Na pozorovanie refraktor 100/1500, kt. Všetky prístroje nesie nemecká modifikovaná montáž s predĺženou polárnou osou z dielne J. Drbohlava.

Plevník-Drienové 23, Astronomický klub Juraja Bardyho akib@szm.sk

Ing. Marián Mičúch 0908 691 888 riaditel@spspb.edu.sk, micuchm@yahoo.com

dojazd: podľa itineráru odbočíte z hlavnej (61) doprava do obce Plevník-Drieňové. Cesta mierne zatáča a po 1,5km od odbočky sa dostanete ku kostolu. Tuná cesta zatáča doľava. Pôjdete asi 200m a odbočíte (druhá odbočka vľavo) doľava, na ulicu vedľa potoka (po prúde dole). Po necelých 200m je domček (na pravej strane) s veľkou záhradou, kde je astronomická pozorovateľňa p. Mičúcha.

vybavenie: Pozorovateľňa bola svojpomocne postavená v r.1996. Má kupolu bez štrbiny s horizontálnou rovinou otvárania(!) Prístroje: Newton 200/1000, Newton 150/750, Refraktor 105/1650. Využívané sú hlavne na astrofotografiu. Pointácia pri fotografovaní je zabezpečená TV Guiderom (M.Myslivec) s kamerou Watec. Pozorovateľňu využívajú členovia Astronomického klubu Juraja Bardyho v Plevníku-Drienovom, členovia astronomických krúžkov zo ZŠ Plevník-Drienové a SPŠ Považská Bystrica a občania blízkeho okolia.

Turistické zaujímavosti

• Vricko

Obec vznikla koncom 14. storočia, patrila jezuitom. Názov pochádza pravdepodobne od slova vrece, podľa tvaru výbežku chotára. Osídlená bola prevažne nemeckým obyvateľstvom, vysťahovaným roku 1945 až 1946, ktoré malo pre obec vlastný názov - Munichwiese (Mníchova Lúka).

• Kľačno

Už od 11. storočia boli na toto územie pozývaní obyvatelia z nemeckých území. Boli to najmä banskí odborníci, remeselníci, obchodníci, ale aj rytieri a duchovní - mnísi. Hlavný prúd prichádzal v 13. a v 14. storočí po tatárskom vpáde. Osídľovanie sa rozprúdilo vďaka bohatstvu lesov, ktoré sa klčovali, ale predovšetkým vďaka objaveniu ložísk zlata na majetku bojnických hradných pánov. Najväčší rozkvet zažila obec v 16. storočí – mala charakter mestečka. Potom sa na obec začali valiť nešťastia v podobe vojen, drancovania, morových epidémií. Počet obyvateľstva sa rapídne znížil.

V 18. st. dal vtedajší farár postaviť pred kostolom mariánsky stĺp na vyjadrenie vďaky za ochranu počas obdobia útrap.

- **Národný prameň rieky Nitra**

Rieka Nitra vyviera pod Vrcholom Reváňa (1 205 m.n.m) na južnej strane svahov Lúčanskej Malej Fatry (po trase na Fačkovské sedlo). Je dlhá 243 km. Výškový rozdiel medzi prameňom a ústím do rieky Váh je 918 m.

- **Fačkovské sedlo**

V súčasnosti je významným turistickým strediskom letnej i zimnej turistiky s výbornými možnosťami na lyžovanie a s viacerými ubytovacími a stravovacími zariadeniami. Prechádza ním hranica medzi Žilinským a Trenčianskym krajom a medzi okresom Žilina a okresom Prievidza. Sedlom prechádza dôležitý cestný spoj z hornej Nitry na horné Považie, konkrétne z Prievidze do Žiliny.

- **Čičmany (mimo trať 7 km)**

Prvé zmienky o obci pochádzajú z roku 1308. Obec je známa starobyľou a unikátnou architektúrou - maľovanými zrubovými drevenicami. Pre ich záchranu bola dolná časť obce v roku 1977 vyhlásená za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. Obec je zaujímavá aj ľudovým krojom a výšivkami z geometrickou ornamentikou.. V obci je národopisná expozícia, kaštieľ a kostol.

- **Rajecká Lesná**

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1413, keď Stibor zo Stiboríc udelil dedičné richtárstvo vo Frivalde Michalovi Valachovi za verné služby. Známa je už z minulosti ako vyhľadávané mariánske putnické miesto. Dnes najmä vďaka Slovenskému betlehemu, najväčšiemu pohyblivému drevenému betlehemu na Slovensku. Je to obdivuhodné dielo majstra Jozefa Pekarú z Rajeckých Teplic, ktoré nezobrazuje len Kristovo narodenie, ale aj dejiny slovenského národa. Myšlienkou Jozefa Pekarú bolo včleniť do biblického prostredia obrazy zo života slovenského ľudu.

- **Šuja - rašelinisko**

Šujské rašelinisko je prírodná rezervácia so 4. stupňom ochrany prírody. Nachádza sa blízko obce Šuja pri rieke Rajčanka. Toto chránené územie bolo vyhlásené v roku 1983 za účelom zachovania zriedkavých slatinných a rašelinných druhov rastlín a ich spoločenstiev. Celková rozloha chráneného územia je 10,8. Je vytvorené na štrkovom podloží, ktoré sa neďaleko aj povrchovo ťaží. Šujské rašelinisko je súčasťou chránených území NATURA 2000.

- **Rajec**

Rajec je najstaršou osadou Rajeckej doliny. Archeologické nálezy a v posledných rokoch podniknuté výskumy dokazujú, že rajecká dolina bola osídlená už v predhistorických dobách. Najstaršia písomná pamiatka - historický údaj o Rajci - je z 12. storočia. Kráľ Béla III. Stred mesta tvorí historické štvoruholníkové námestie, do stredu ktorého ústia vždy dve ulice zvierajúce pravý uhol. Toto dominantné, pravidelné námestie so sieťou ulíc vybiehajúcich z jednotlivých zasunutých nároží (čo je typickým znakom stredovekého gotického urbanizmu) vznikalo v 15. a 16. storočí. Od roku 1993 tu sídli Mestské múzeum s dvoma expozíciami. Sú v nich zaujímavé exponáty živej aj neživej prírody rajeckej oblasti, historické dokumenty, remeselnícke nástroje a výrobky. Nájdeme tu aj zariadenie typickej meštianskej izby zo začiatku storočia. Na okraji leží termálne kúpalisko Veronika.

Golf Park Rajec

- **Veľká Čierna**

Pahorkatinný povrch chotára tvoria druhohorné horniny, západné okraje vystupujúce na horskú hradbu zlepenových Súľovských skál sú hornatinné. Ťažia sa tu drevené dolomity (brizolit). Prevládajú rendziny. Našlo sa tu sídlisko púchovskej kultúry z prelomu letopočtu. Obec sa spomína v roku 1361 pod názvom Nagh Cherna, doložená je z roku 1477 ako Cherna. Obec leží v severnej časti Domanižskej kotliny. Kostol sv. Cyrila a Metoda bol postavený v rokoch 1969 - 1974. Podnetom na jeho výstavbu bolo výročie smrti sv. Cyrila.

- **Domaniža**

29. augusta 1944 prišla do obce ozbrojená jednotka na čele s partizánskym veliteľom majorom Popovom. V budove kaštieľa (v bývalej starej škole pod ústavom) bola zriadená II. partizánska brigáda M. R. Štefánika. Hneď v prvých dňoch sa do povstania zapojili viacerí občania. V prvých dňoch SNP bola vyhlásená všeobecná mobilizácia. Prevažne z miestnych občanov sa vytvorila úderná jednotka Boli ubytovaní v terajšom detskom domove a boli stále v pohotovosti. Odtiaľto robili rôzne výpady do okolia Považskej Bystrice a zisťovali pohyb nemeckých vojsk, narušovali ich prechod a prísun materiálu na východný front.

- **Prečín**

Na území obce sa našli sídliskové nálezy hallštattskej a púchovskej kultúry, z doby laténskej a rímskej, slovanské z doby veľkomoravskej z 10.-12. storočia. Obec sa spomína v roku 1385. Obec leží v južnej časti Súľovsko-prečínkej kotliny na nive

Domanížanky. V čase SNP bol v obci štáb partizánskej skupiny Popova. V roku 1994 bola vyhlásená ako prírodná pamiatka Prečinská skalka, ktorá slúži na ochranu morfológicky hodnotného súboru skalných útvarov vyvetrávajúcich do tvaru skalných veží, bášť, stĺpov, výklenkov. V miestnej časti Zemianska Závada sa nachádzajú skalné útvary s malými jaskyňami, prístupné z cyklistickej trasy. V obci sa nachádza starý vodný mlyn prestavaný na malú vodnú elektrárňu.

• Považská Bystrica

Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1316, v spojitosti s Matúšom Čákom Trenčianskym. V roku 1432 bolo mesto vypálené husitskými vojskami. História mesta je úzko spätá s blízkym Považským zámkom, ktorý bol postavený v 13. storočí. Najznámejší vlastníci hradu boli rytieri Ján a Rafeal Podmanický, známi z ich lúpeží. Rodina Podmanických sa stala vládcom mesta v roku 1458, keď uhorský kráľ Matej Korvín daroval zámok, mesto a 16 susedných obcí Ladislavovi Podmanickému. Počas ich panovania mesto prosperovalo. Ďalších 100 rokov bolo ťažkých pre mesto aj celú oblasť, kvôli prevratu niekoľkých uhorských šľachticov. Mesto bolo vyplienené vojskami Štefana Bočkaya v roku 1604, Imricha Tökölyho v roku 1679, Bereczényiho a Očkaya a roku 1707. Napriek ťažkým časom, mesto získalo viac výsad od uhorských kráľov počas tohto obdobia a vykazovalo vyššiu úroveň ako okolie. Toto sa skončilo v roku 1886, keď nová uhorská vláda zrušila všetky výsady.

V roku 1929 sa do Považskej Bystrice presťahovala výroba závodu na strelivo Roth z Bratislavy, čo výrazne zvýšilo zamestnanosť. Od druhej svetovej vojny, hlavne v 70tych a 80tych rokoch 20. storočia mesto výrazne rástlo, okolo malého centra vyrástli nové sídliská. Samotné centrum bolo kompletne prebudované, preto je veľmi náročné nájsť tu nejakú historickú budovu. Hlavným zamestnávateľom od druhej svetovej vojny bol strojársky podnik Považské strojárne. Továreň vyrábala hlavne skútre a priemyselné ložiská. Od pádu socializmu sa ocitla spoločnosť v kríži, čo sa nepriaznivo prejavilo v regióne a zvýšilo nezamestnanosť. Považská Bystrica v súčasnej podobe je pomerne nové a moderné mesto bez historického centra. Väčšina starých historických budov bola zničená a nahradená v období od roku 1950 do 1980.

• Považská Teplá

Považská Teplá je najväčšia mestská časť mesta Považská Bystrica. K mestu bola pričlenená v roku 1979. Jej súčasťou sú aj bývalé samostatné obce Záluž (od r. 1888) a Vrtižer (od r. 1966). Nachádza sa tu rímskokatolícky kostol Sedembolestnej Panny Márie. V katastrálnom území obce smerom ku Záskaliu leží turisticky atraktívna Manínska tiesňava.

• Plevník –Drieňové

Prvá písomná zmienka o obci Plevník-Drieňové sa datuje od roku 1354 v spojitosti s Považskobystrickým panstvom, ktoré podľa písomných údajov jestvovalo od 14. storočia. Centrom panstva bol počas celého stredoveku až do konca 18. storočia Považský hrad. Obec sa začala tvoriť na vršku pod vrcholom Dúbravky, ako bolo zvykom v tejto dobe. Považská Bystrica mala v II. polovici 14. storočia okolo 40 domov, Plevník asi päť a 40 obyvateľov. V tomto storočí sa rozšíril žľazový a pľúcny mor "Čierna smrť", ktorá vyľudnila celé osady a obce. Cesta pozdĺž toku Váhu bola známa ako obchodná aj vojenská - so smermi na Moravu, Poľsko, Uhorsko. Poloha bola teda veľmi výhodná. Obec bola evidovaná ako poddanská - žili tu len poddaní. Obyvatelia boli väčšinou pastieri, poľnohospodári a ovocinári. Plevník-Drieňové vznikol zlúčením obcí Plevník a Drieňové v roku 1952.

• Predmier

Dôkazy o osídlení pochádzajú už z neskorej doby bronzovej. Historicky hmatateľné sú napr. črepy zdobené žliabkami, železná ostroha, rôzne druhy keramiky. Podľa nich možno zaradiť Predmier medzi najstaršie obce Žilinského okresu. V najstaršej písomnej zmienke sa obec nazýva Predmír, pretože bola obohnaná pevným múrom a bola to dobrá poloha pre podpisovanie mierových zmlúv. Neskôr ho však Turci dobyli a tak si obyvatelia museli stavať nové prístrešie. Názov Predmier sa spomína v roku 1312 v listine v spojení s Predmierským richtárom. Neskôr názov obce zmenili na Predmyer, ako to dosvedčuje listina panovníka Mateja z roku 1471, kedy bol Predmyer darovaný Jánovi Domanickému. V roku 1573 bolo udelené obci Maximiliánom II. jarmočné právo, právo varenia piva a pálenia liehu a v 2. polovici 17. storočia bolo iba o máličko menším trhovým strediskom ako Bytča.

Ľudia sa tu poväčšine živili poľnohospodárstvom, drotárstvom a prácou v lese. Z remeselnej výroby tu prekvitala najmä kováčka a mlynárska výroba. V obci bol kedysi pivovar, v 19. storočí píla a tiež továreň na výrobu papierových výrobkov.

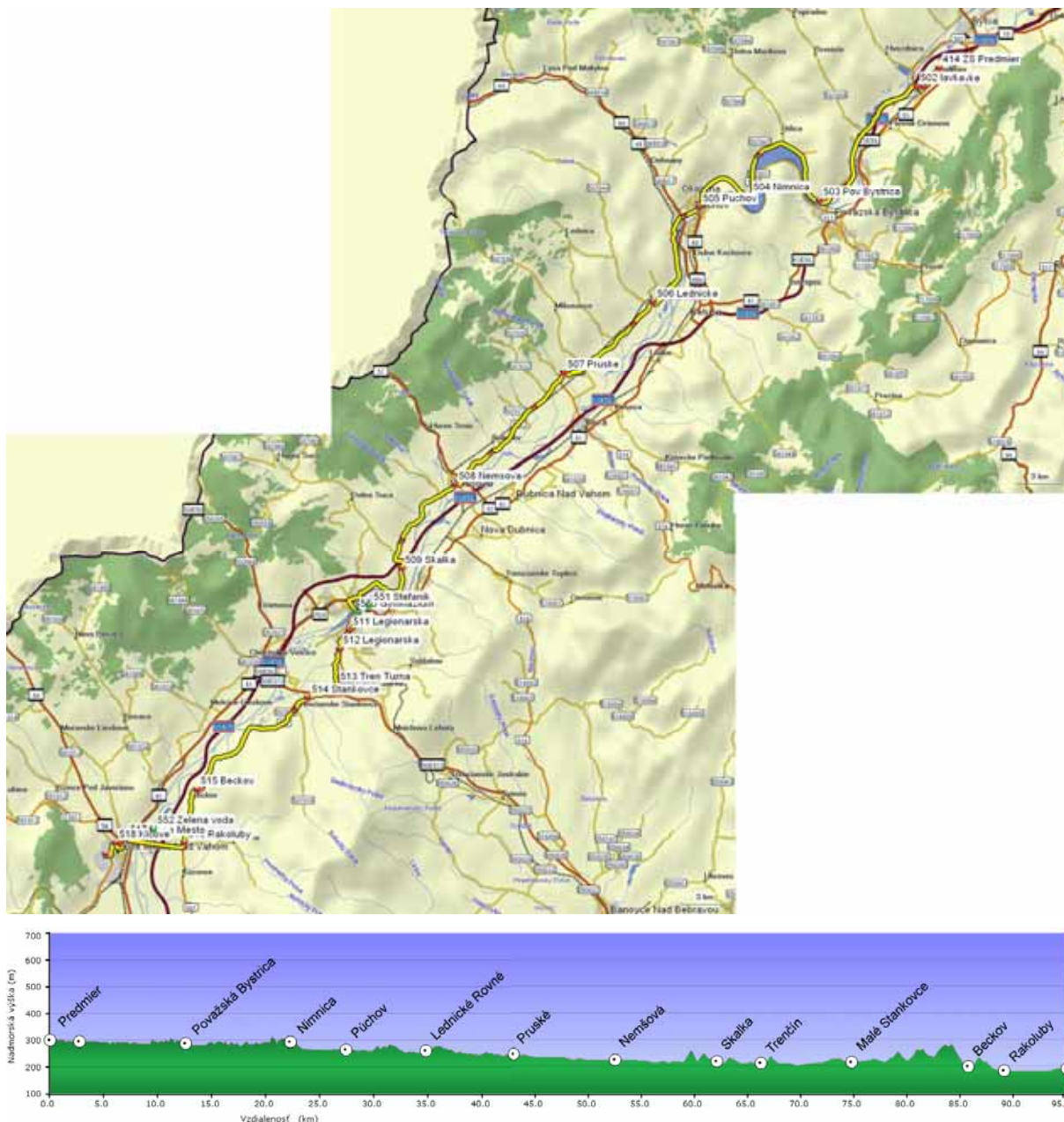
Kostol sv. Gála. Pochádza z roku 1799. Bol vybudovaný na mieste staršej sakrálnej drevenej stavby zo 14. storočia. Jeho veža pochádza zo staršej stavby z obdobia okolo roku 1600. Zaujímavosťou sú zamurované náhrobné kamene zo 16. - 17. storočia v obvodnom múre. K historickým pamiatkam patrí budova kaštieľa, postavená v 1. polovici 19. storočia. Ďalšou pamiatkou, i keď z nedávnej minulosti, je socha Milana Rastislava Štefánika, z roku 1930 postavená na mieste jeho mohyly z r. 1919, ktorá ako jediná na celom Slovensku zostala stáť počas 2. svetovej vojny.

14. 7. 2011 štvrtok 5. etapa - Predmier - Nové mesto nad Váhom

trasa 96 km

km	výška	Miesto	smer	cesta	cyklotrasa
0	299	Predmier	↑	06165	
1,4	294	x železničný prejazd – lávka cez Váh	→		
2,5	191	za lávkou	→		
2,7	294	x 507	←	507	červená 002
12,5	291	Považská Bystrica	↑	507	červená 002
22,2	293	Nimnica -kúpele	↑	507	červená 002
28,4	263	Púchov – smer Lednické Rovné	↑	507	červená 002
35,6	263	Lednické Rovné	←	507	červená 002
43,7	247	Pruské – smer Nemšová	↑	507	
52,7	225	Nemšová	↑	507	
66,6	209	Trenčín - smer centrum (cez most)	←	61	
67,5	214	Trenčín - za mostom smer Zvolen	→	507	
67,6	212	Trenčín - za mostom	←	Nám. Sv. Anny	
68,6	212	Trenčín - kruháč	↑	ul. Legionárska	
69,5	209	Trenčín - x 507x železnica	↑	ul. Legionárska	
74,2	206	E572 x 507 smer Malé Snakovce	↑	507	
86,0	188	Beckov	↑	507	
89,3	185	Rakoluby - smer Nove Mesto n/Váhom	→	515	
93,2	184	*NMV – (svet.križ.) smer Čachtice	←	504	
93,8	184	*NMV – smer Čachtice (do kopca)	→	504	
94,5	195	*NMV - smer Čachtice	←	504	
95,3	195	*NMV - malý kruháč	↑	504	
95,4	194	*NMV – prvá ulica za kruháčom	→	ul. Šoltésová	
95,9	190	*NMV ZŠ na Tematínskej/Šoltésovej ul.	↑		

*NMV – Nové Mesto nad Váhom

Popis k 5 etape:

Zo ZŠ v Predmieri sa dáme smerom cez obec (odkiaľ sme prišli) popri pamätníku M.R. Štefánika, ďalej von z obce. Pred železničným prejazdom za obcou (nesmie sa prejsť) je tesne vedľa koľajníc malá asfaltka, ktorá potom po pár metroch zatáča smerom k Váhu. Treba nájsť **lávkku** (pozor- občas cez ňu prechádzajú autá – aj ja som ju prešiel s oktávkou!). Za lávkou zahnete vpravo a po pár metroch narazíte na cestu (507 – odbočíte doľava) po ktorej už oficiálne môžu chodiť autá. Vlastne táto 507 cesta nás bude sprevádzať najviac na dnešnej etape. Vďaka blízkej diaľnici je to asi najschodnejšia cesta smerom pozdĺž Váhu.

Cesta vedie popri Hričovského kanála (po ľavej strane). Je tam, len ho nie je vidno (za násypom) až do **Povážskej Bystrice**. Neprechádzajte na drú stranu Váhu, ale pokračujte rovno (miernym oblúkom vpravo) ďalej po 507 cez **Orlove, Nimnica – kúpele**, do **Púchova**. Stále rovno cez mesto po 507. (smer Lednické Rovné). Budete míňať **Streženice, Lednické Rovné, Dulov, Pruské, Bolesov, Nemšová**, až sa dostanete do **Trenčína** – na prvý kruháč. Tam zabočíte doľava (tretia odbočka vpravo) na vzdialený most cez Váh smerom do centra. Za mostom hneď oblúkom doprava (smer Zvolen) a po 100m sa dostanete na rozcestie v tvare „T“. Odbočte doľava a miernym pravotočivým oblúkom sa dostanete na nám, Sv. Anny. Pokračovať budete stále „rovno“ nikam neodbočujte, držte sa tohto smeru! Asi po 1,5km prídete na križovatku s cestou 507 aj so železnicou. Sú tu semaforey (aspoň boli...). Pokračujete stále rovno (Legionárska ul.). Dostávate sa do časti Trenčianske Biskupice a po chvíli ste už vonku z Trenčína. Zhruba po 4km sa dostanete do obce **Trenčianska Turná**, za ktorou je dosť nebezpečná križovatka s cestou E572 (veľmi frekventovaná). Treba cez ňu prejsť rovno na druhú stranu (znova po dobrej 507) do obce **Sedličná** a za ňou **Trenčianské Stankovce**. Po 10km sa dostanete do **Beckova**. Tunajší hrad je

v rekonštrukcii a pre verejnosť uzavretý (to nepoznajú nášho Samaritána...). Po 3km sa dostanete k odbočke do **Nového Mesta nad Váhom** (smer diaľnica). Pôjdete stále rovno (ponad diaľnicu) asi 4km do mesta. Na pravej strane budete míňať známy rekreačný areál – Zelená Voda .

Popis dojazdu

Po príchode do mesta smerom od Beckova prídete k prvej svetelnej križovatke. Odbočíte doľava (smer Čachtice). Cesta sa po 250m rozdeľuje, držte sa vľavo po hlavnej. Po pár metroch prídete k prvému kruhovému objazdu. Odbočíte doprava – do mierneho kopca. **Držte sa smerových tabúl na Čachtice** (ak sú). Cesta „esičkom“ stúpa hore kde hlavná zatáča smerom doprava a potom ostro doľava (ul J. Kollára). Nasleduje dlhá rovinka (650m). Na konci je ďalší kruhový objazd kde pôjdete rovno (druhá odbočka vpravo). Za kruháčom po 100m odbočíte do prvej uličky vpravo a pôjdete až na koniec - asi 400m ku ZŠ na Tematínskej ul.

Kontaktné údaje

ZŠ Tematínska ul. Nové mesto n/Váhom
kontakt: Jozef Bezák, 0907434084, bezakaa@inmail.sk

Stretnutie s astronómiami

* **Astronomická pozorovateľňa** - Gymnázium Trenčín

Zdenka Baxová 0907 361 379 zdenkab@centrum.sk

Turistické zaujímavosti

• Vodná nádrž Beňov

Vodná nádrž Beňov má rozlohu 1,5 hektára. V letných mesiacoch sa tu už niekoľko rokov vyskytujú sladkovodné medúzy.

• Hrad Bystrica (Považský hrad)

Súčasné ruiny hradu sa nachádzajú na 497 m vysokej skale. Podľa neoverených správ bol hrad postavený už v roku 1128 na ochranu dôležitej považskej cesty. Prvá zmienka je však z roku 1316 ako Bystrický hrad. V roku 1458 ho kráľ Matej daroval Podmanickovcom (známy sú najmä Ján a Rafael). Noví majitelia opravili všetky objekty a hrad rozšírili. Veľký požiar v roku 1543 ťažko poškodil jednotlivé stavby. Pri oprave zmenili niektoré architektonické prvky a hrad rozšírili o predhradie. Podmanickovcom patrila hrad do vymretia roku 1558. Ďalší majitelia, Balassovci, adaptovali starý palác a vykonali ďalšie opravy ostatných budov. Napriek opravám v roku 1631 opustili nepohodlný hrad a presťahovali sa do nového, renesančného kaštieľa pod hradom. V roku 1684 obliehalo hrad vojsko cisára Leopolda I., keď ho krátko predtým obsadili thökölyovské vojská. Z obavy, aby sa nestal sídlom povstalcov, ho cisár nechal v r.1698 zničiť. Tunajšie panstvo v roku 1895 kúpil barón Popper.

• Kaštieľ v Jasenici – mimo trať 2km

Pôvodne renesančný kaštieľ v Jasenici dal v roku 1618 postaviť Daniel Szunyogh Dvojpodlažná budova kaštieľa s dvojtraktovou dispozíciou na pôdoryse tvaru L, s ústredným dvojramenným schodišťom bola koncom 18. stor. zbarokizovaná a ďalej upravovaná v 19. a 20. stor. Renesančné valené klenby s lunetami nachádzajúce sa v miestnostiach a trámové stropy na poschodí boli čiastočne vymenené za rovné. Z hľadiska záchranu kultúrneho dedičstva a aj spoločenskej potreby sa v rokoch 1986 - 1990 plánovala obnova renesančného kaštieľa v Jasenici. Po ukončení rekonštrukčných prác mal slúžiť Vlastivednému múzeu v Považskej Bystrici na zriadenie odborného prírodovedného pracoviska a prírodovednej expozície. Žiaľ, k tomu nedošlo, a tak potreba jeho záchranu zostala opäť na niekoľko rokov nevyriešená. K celkovej obnove objektu kaštieľa sa pristúpilo až v roku 2003, o čo sa zaslúžil Obecný úrad v Jasenici. Obnovený kaštieľ bol verejnosti sprístupnený dňa 4. septembra 2005.

• Kaštieľ v Orlovom

Kaštieľ postavil roku 1612 Žigmund Balassa ako prízemný renesančný objekt. V prvej tretine 18. storočia ho prestavali a rozšírili. Roku 1773 kaštieľ dokončili úpravou kaplnky. Menšie úpravy sa vykonali v 1. tretine 19. storočia, obnova začiatkom 20. storočia. Roku 1982 sa dokončila jeho nákladná oprava. Exteriér a interiér Kaštieľ je štvorkrídlová poschodová budova, stavaná okolo ústredného arkádového dvora s príľahlým parkom. Dispozične riešený ako dvojtraktová budova.

V objektke bola pred niekoľkými rokmi expozícia Vlastivedného múzea Považská Bystrica, avšak po zmene vlastníkov kaštieľa muselo múzeum kaštieľ opustiť a v súčasnosti je kaštieľ verejnosti neprístupný a nevyužitý.

• Priehrada mládeže - Nosice

Vodná nádrž Nosice známa pod názvom Priehrada mládeže bola vybudovaná v rokoch 1949 - 1953 na rieke Váh. Pod priehradným múrom vyviera minerálny prameň. Prvoradým cieľom priehrady je vzduťie zásobnej vodnej hladiny a vytvoriť tak zásobný priestor na akumuláciu vody. Tá sa využívala na výrobu elektrickej energie nielen v Nosiciach, ale aj v ostatných vodných elektrárňach vybudovaných v nižších častiach Váhu. Projektanti už v tej dobe predvídali, akým dôležitým bude protipovodňový aspekt priehrady. Pri stavbe priehrady sa uvažovalo aj s lodnou dopravou na Váhu, o ktorej sa v poslednej dobe hovorí čoraz častejšie. Budovania priehrady sa zúčastnili tisíce Slovákov i Čechov. Objem nádrže je takmer 36 miliónov kubíkov vody.

• Udiča

V samotnej Udiči sa už dávnejšie nachádzali praveké výrobky – jaspisové a pazúrikové nástroje pravdepodobne z neolitu, keramika lužickej a púchovskej kultúry, ale aj zlomky slovanských nádob. Udiča je najnižšie položenou obcou okresu Považská Bystrica. Stred obce leží v nadmorskej výške 291 metrov nad morom. Najvyšším vrchom sú Klapky vypínajúce sa do výšky 654 metrov nad morom. Nachádza sa tu Prírodná rezervácia, významná najmä z geologického a geomorfologického hľadiska. Ide o skalnatý vrch nad vodnou nádržou Nosice, tvorený vápencami bradlového pásma.

• Kúpele - Nimnica

Pri hĺbení základovej jamy priehradného múru sa v r. 1953 pod úrovňou hladiny Váhu objavila podozrivá voda, ktorá bola čistá, no trochu slaná a šumela. Pri hydrogeologickom prieskume sa vo viacerých vrtoch zachytila uhličitá voda s vysokou koncentráciou látok. To vzbudilo pozornosť širokej verejnosti, a keď sa v niektorých prípadoch pracovníkov Priehrady mládeže prejavili aj pozitívne zdravotné účinky, rozšírila sa bleskurýchle fáma o zázračnej liečivosti týchto vôd. Pod tlakom mienky verejnosti a po overení zdravotnej prospešnosti vôd bolo rozhodnuté využiť ich kúpeľnícky na liečenie dýchacích a zažívacích ústrojov. Dnes je indikačný zoznam rozšírený o ďalšie skupiny chorôb. Minerálna voda obsahuje mnohé stopové prvky ako draslík, horčík, chlór, jód, sodík, vápnik, železo a tiež voľný oxid uhličitý.

• Púchov

Prvýkrát história písomne zaregistrovala Púchov v roku 1243, kedy kráľ Belo IV. vydal viacero darovacích listín a v jednej z nich sa spomína aj muž menom Puch, vlastník rovnomennej osady. Jej založenie môžeme datovať do obdobia okolo roku 1100, kedy sa púchovskí ľudia po opätovnom zničení hrádka a ich sídliska pri púchovskej "Skale" Maďarmi presťahovali na rovinu pod touto skalou. Púchovskú "Skalu" ešte aj dnes archeológovia radia k najintenzívnejšie osídleným polohám z obdobia praveku a ranej doby dejinnej.

Od konca 15. storočia až do druhej polovice 19. storočia vládol v Púchove rod Marcibányovcov. V prvej polovici 17. storočia sa v meste usadili moravskí bratia a Púchov sa preslávil ich súkenníckymi výrobkami. Vďaka výhodnej zemepisnej polohe sa Púchov stal prirodzeným obchodným centrom oblasti.

V roku 1649 kráľ Ferdinand udelil mestu právo konať výkladné jarmoky. Centrom púchovského tkáčstva bola práve Moravská ulica, kde v roku 1761 pôsobilo 68 súkenníckych dielní. Jednou z mála historických pamiatok, ktorá sa v Púchove zachovala, je Župný dom. Barokovo-historickú stavbu dal na konci 18. storočia postaviť Imrich Marcibányi. Dnes je Župný dom sídlom múzea púchovskej kultúry. Po útlme rozvoja mesta v 18. storočí dochádza k zlepšeniu pomerov v druhej polovici 19. storočia vybudovaním železnice.

Od začiatku 20. storočia sa objavujú prvé fabriky, postupne Syderolit a Syenit na výrobu škrídlíc, prvá slovenská továreň na odevy "Rolný" (dnešná Makyta) a nakoniec aj výrobnia pneumatík - dnešný Matador, resp. Continental.

• Streženice

Nachádzajú sa tu dva minerálne pramene, jeden je na hornom konci obce a druhý, ktorý je bohatý hlavne obsahom železa, sa nachádza v časti Keblie, približne 2 km od centra obce. Obec ma 870 obyvateľov. Cez obec vedie aj trať automobilových pretekov RALLY MATADOR-TATRY.

• Lednicé Rovné

Prvá zmienka o obci pochádza z roku 1471. Najstaršia história obce je úzko spojená s dejinami Lednického hradu, ktorý bol postavený pravdepodobne v polovici 13. storočia. Keď hrad v Lednici prestal plniť svoju funkciu, presťahovalo sa panstvo do kaštieľa na území dnešnej obce Lednicé Rovné. Skutočný rozvoj obce sa začal po roku 1892, keď tu rakúsky podnikateľ Jozef Schreiber založil sklárne, ktoré fungujú dodnes. V roku 1910 natočil Eduard Schreiber svoj jediný hraný film Únos, čo je unikát na Slovensku. Jeho dej sa odohráva v prostredí miestneho parku. Hlavnú úlohu v ňom stvárnila jeho neter Fritzi (Frederika Schullerová). Ide o prvý hraný film, ktorý bol natočený na Slovensku. Z kultúrnych pamiatok sú známe: kaplnka sv. Anny – pútnické miesto, ruiny starého kostola v parku, renesančný kaštieľ, historický park

• Nemšová

Spomína sa už v roku 1242. Dedina vyrástla pri riekach Vlára a Váh, na križovatke ciest od Trenčína, Lednických Rovní a cez Vlársky priesmyk na Moravu. Za používanie ciest sa v minulosti vyberalo mýto. V 16. stor. bola Nemšová hospodársky najsilnejšou a najobývanejšou dedinou vtedajšieho panstva. V roku 1608 sa spomína tunajší majer. Do roku 1546 bola dedina majetkom hradu Súče a do zániku feudalizmu patrila panstvu trenčianskeho hradu, ktoré si vydržovalo pivovar a panský hostinec. V 18. storočí tu vznikol pobočný kráľovský soľný sklad. Zamestnanie a obživu obyvateľstva zabezpečovalo poľnohospodárstvo a rozvinuté remeslá. Dominantou Nemšovej je kostol sv. Michala Archanjela, posvätený v roku 1766. Na jeho mieste, už v rokoch 1332 – 1337 stál v minulosti malý kostolík.

• Skalka nad Váhom

V blízkosti sa nachádza známe pútnické miesto Skalka pri Trenčíne. Zrúcaniny benediktínskeho kláštora založeného v roku 1224 nitrianskym biskupom Jakubom. V roku 1528 kláštor obsadilo a opevnilo cisárske vojsko. Po zrušení jezuitskeho rádu v roku 1773 začal kláštor pustiť. Po roku 1989 sa začali rekonštrukčné práce na obnove celého komplexu. Bol obnovený kostolík, opravené múry a kláštorné objekty, upravené parkovisko a vstup do objektu.

• Trenčín

O osídlení trenčianskej lokality už v dobe kamennej svedčia viaceré archeologické nálezy.

Keď Rimania začiatkom nášho letopočtu posunuli hranice impéria k Dunaju a vybudovali systém pevností - Limes Romanus, postupne zakladali opevnené tábory aj na sever od Dunaja. V Trenčíne zanechali originálny doklad o svojej prítomnosti na území Slovenska. Pamätný nápis na zvislej stene hradnej skaly pripomína víťazstvo cisára Marka Aurélia a jeho adoptovaného syna Commoda nad Kvádmi v roku 179 nášho letopočtu v Laugaríciu.

Za Veľkomoravskej ríše patril Trenčín k Nitrianskemu kniežatstvu. Dejiny hradu a osudy mesta boli v nasledujúcich storočiach veľmi úzko späté. Počas vpádu na územie Slovenska v roku 1241 spustošili mesto Tatári. K jeho novému rozkvetu došlo po roku 1275, keď sa hrad dostal do vlastníctva významného veľmoža Petra Čáka, a najmä koncom storočia, keď sa jeho syn Matúš Čák stal pánom takmer celého územia dnešného Slovenska.

Po roku 1989 sa mesto zbavilo niektorých chýb predošlého režimu, ožilo najmä historické jadro. Prevažná časť historických pamiatok bola zrekonštruovaná a prispôbená potrebám modernej doby. Pri železničnej stanici sa nachádza park M.R. Štefánika s pomníkom. Nemali by ste si nechať ujsť prezretie historického jadra a návštevu hradu.

• Trenčianské Stankovce

Obec a okolie vyniká kedysi ľudovými, architektonickými pamiatkami. Poslednými zvyškami tohto prejavu sú zvyšky mlynov, sýpkov a staršie ľudové zvony. Zo zvoníčiek vyniká murovaná zvonička vo Veľkých Stankovciach, datovaná rokom 1859 s klasicistickým zvonom, preliatým v roku 1949 trenčianskym zvonolejárom Pavlom Rankom. Dominantou Trenčianskych Stankoviec je filiálny rímsko-katolícky kostol postavený v r. 1994 - ako doklad modernej sakrálnej architektúry.

• Beckov

Bol jedným z prvých stredovekých miest na Považí. Najstaršia písomná zmienka pochádza z roku 940. Dominantou je ruina Beckovského hradu. Beckov patril k obrannému systému hradov už v časoch Veľkej Moravy. V 14. – 15. storočí sa stal majetkom Stibora, po kráľovi prvého muža v krajine. V týchto časoch tu vzniklo jedno z mála dôležitých umeleckých centier. V roku 1439 – 1535 patril hrad rodu Bánffyovcov. V roku 1729 vznikol v podhradí požiar, ktorý zachvátil aj hrad. Bez striech sa stal ruinou. V renesančnej kúrii zemianskej rodiny Ambrovcov sa nachádza stála expozícia dejín Beckova. Medzi významnejšie pamiatky patrí kostol sv. Jozefa Pestúna spolu so susedným kláštorom františkánov tvorí jeden sakrálny celok. Obyvateľstvo sa zaoberalo poľnohospodárstvom, chovom dobytka, ovocinárstvom a vinohradníctvom. Prekvitali remeslá, najmä súkenníctvo. V obci bola tehelňa a v 19. storočí päť pálníc.

Beckov má aj významných rodákov: Jozef Miloslav Hurban (* 1817), prvý predseda Slovenskej národnej rady, spisovateľ a novinár, Dionýz Štúr (* 1827), geológ a paleontológ, Ján Ambro (* 1827), lekár, Ladislav Medňanský (* 1852), maliar.

HRAD JE MOMENTÁLNE V REKONŠTRUKCII A VEREJNOSTI NIEJE PRÍSTUPNÝ.

• Nové mesto nad Váhom

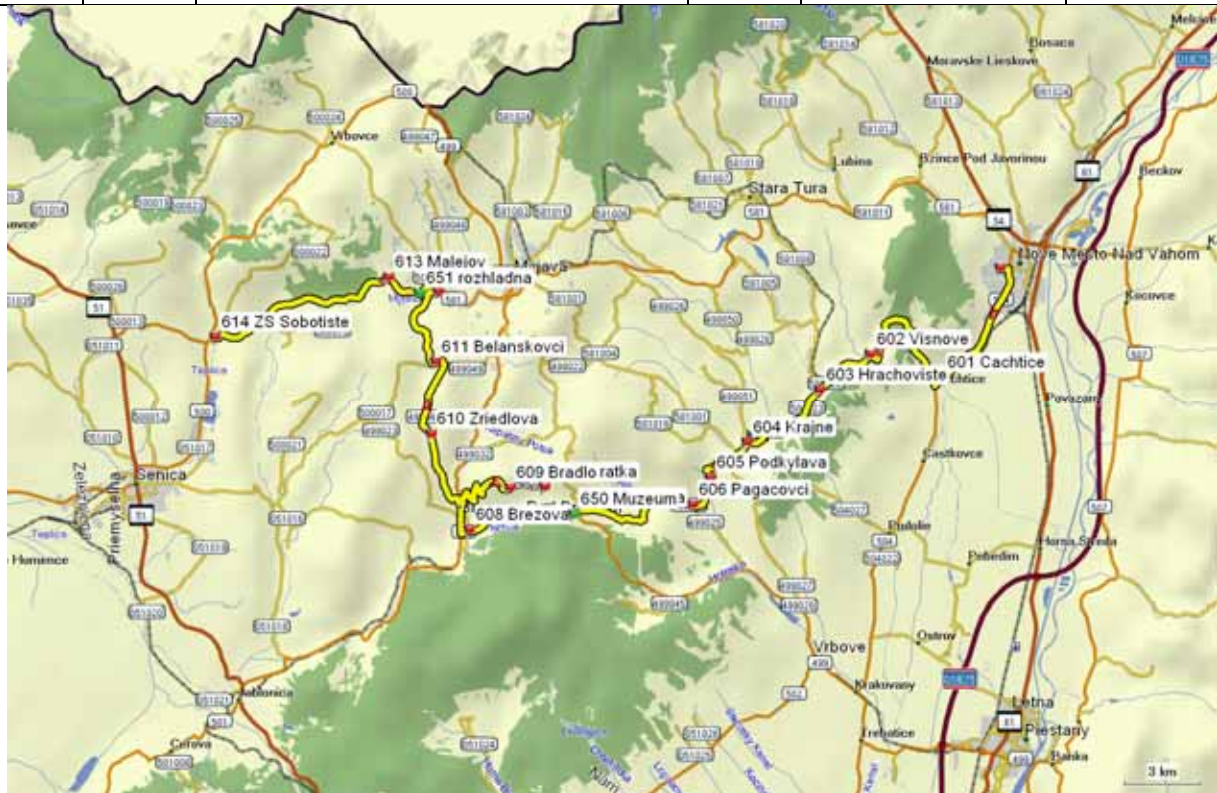
V miestnej časti Mnešice bolo objavené praveké sídlisko a nálezisko z paleolitu, eneolitu, popolnicové sídlisko z mladšej doby bronzovej a veľkomoravské hroby. Zo slovanskej osady sa neskôr vyvinula trhová osada vďaka dobrej polohe na križovatke ciest Považím a na Moravu s brodom cez Váh. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1253, keď Belo IV. udelil slobodu mešťanom za vernosť pri tatárskom vpáde. Roku 1440 napadli mesto husiti, 1530 a 1559 Turci a v období stavovských povstaní 1705 cisárske vojská. V 16. a 17. storočí postavené hradby. V 19. storočí rozvoj remesiel, stredisko obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami, najmä obilím.

Zelená voda: Známa rekreačná oblasť športu a oddychu. Nachádza sa len 2 km od Nového Mesta nad Váhom smerom k diaľnici.

15. 7. 2011 piatok 6. etapa - Nové Mesto nad Váhom - Sobotište

trasa 63 km

km	výška	Miesto	smer	cesta	cyklotrasa
0	190	ZŠ NMV	↑	ul. Šoltésová	
0,4	194	x 504 - smer Čachtice	→	504	červená 003
6,1	192	Čachtice - smer Višňové	→	504023	červená 002
11,7	208	Višňové	←	504023	červená 002
13,9	217	Hrachovište - smer Myjava	↑	504023	červená 002
18,1	231	Krajne – smer Piešťany	←	499026	modrá 2302
19,1	253	rozcestie - smer Podkyľava	→	499024	modrá 2302
22,1	226	Pagačovci – smer Košariská	→	499024	modrá 2302
28,0	345	Košariská - smer Brezová pod Bradlom	→	499	modrá 2302
32,8	259	Brezová pod Bradlom – smer Myjava	→	501	modrá 2302
33,9	266	na konci Brezovej – smer Bradlo	→		
37,8	517	Bradlo - mohyla M.R. Štefánika	←		
41,9	269	x za Brezovou - smer Žriedlová Dolina	←	499048	
48,5	367	Belanskovci	→	500017	
52,4	302	500017 x 581 - smer Senica	←	581	
62,6	238	Sobotište ZŠ pri hlavnej	→		

Popis k 6 etape:

Zo ZŠ v Novom Meste nad Váhom pôjdeme cez ul. Šoltésovú smerom k hlavnej (asi 400m – odkiaľ sme prišli včera). Na hlavnej zatočíme smerom doľava na **Čachtice**. Po 6 km prídeme do Čachtíc. Dominantou je kostol, za ktorým je prudká odbočka doprava na **Višňové**. Nedajte sa zmiast šírku cesty je veľmi úzka aj na ulicu. Ale idete správne. Kostol obídete z druhej strany kúsok do kopca. Hneď za kostolom na rázcestí vpravo dole kopcom. Za obcou sa k ceste pridá aj železničná trať. Po 11km prídete do Višňového. Prejdete železničné priecestie a za ňou cesta odbáča vľavo. PO 2km prídete do ďalšej osadlosti – **Hrachovište**. Tu sa cesta rozdeľuje – pokračujete rovno, smerom na Myjavu. Po 4km prídete na okraj obce **Krajne**. Odbočte doľava smerom na Piešťany. Po 1 km prídete na ďalšie rozcestie (pod lesíkom). Odbočte doprava smerom na **Podkylavu**. Po 3 km dorazíte do osady **Pagáčovci**, kde je po dlhej dobe možnosť občerstvenia v penzióne Adam. Odbočte doprava smerom na **Košariská** a po 6 km sa ocitnete na malom námestíčku. **Múzeum M. R. Štefánika** (pokiaľ by ste mali záujem) je pri kostole do kopca - asi 100 m od námestia (Košariská č. 92, tel. 034 62 426 26, 0918 905 925 kosariska@snm.sk www.snm.sk). Z Košarísk sa dáte po ceste č. 499 smerom dolu kopcom do Brezovej pod Bradlom. Pri prejazde Podbrezovou, treba odbočiť doprava smerom na Myjavu. Takmer na konci obce je doprava odbočka na Bradlo (a potom hneď doľava) do prudkého kopca. Serpentinami dlhými 4km, zdoláte prevýšenie 250m až k mohyle M.R. Štefánika na Bradle.

Z Bradla sa dáte tou istou cestou smerom dolu. Napojíte sa na hlavnú smerom na Myjavu. Po necelých 300 m je treba odbočiť doľava na Žriedľovú dolinu. Po 7 km prídete do osady **Belanskovci**, kde odbočíte vpravo. Po ďalších 4 km prídete k frekventovanejšej ceste 581 a odbočíte doľava smerom na Senicu. Po 10 km prídete do Sobotišťa. Na začiatku obce oproti parkovisku je na pravej strane medzi stromami ZŠ s hviezdárňou.

Popis dojazdu

Prídete po hlavnej ceste smerom od Myjavy. Na začiatku Sobotišťa po úvodnej zatáčke asi po 100 m je v stromoch na pravej strane areál Základnej školy s hviezdárňou.

Kontaktné údaje

Základná škola č. 317 Sobotište

Kontakt: Svetozár Štefeček, 0903 105735 sveste@hvezdaren-sobotiste.sk

Stretnutie s astronómiami

- **Hvezdáreň Sobotište** <http://www.hvezdaren-sobotiste.sk/>

Hvezdáreň bola založená v roku 1972. V tej dobe bola súčasťou tunajšej základnej školy a vznikla vďaka podpore rodičov žiakov a pod vedením vtedajšieho riaditeľa Mgr. Ladislava Košinára. Hvezdáreň tvorí len jedna miestnosť, ktorá zároveň slúži ako prednášková a prezentačná miestnosť pre menšie skupinky návštevníkov, školské exkurzie. Väčšie skupiny prijímajú v 1. pavilóne školy. Dominantou budovy je tradičná kopula, v ktorej sa skrýva prvý sobotištý dalekohľad. V súčasnosti je ich už viacero. Členovia hvezdárne sa venujú pozorovaniu meteorických rojov, planétkových zákrytov, zákrytov hviezd Mesiacom, pozorovaniu premenných hviezd a v neposlednom rade astrofotografii.

Turistické zaujímavosti

• Čachtice

Osídlenie v praveku dokazuje množstvo archeologických nálezov od neolitu až po slovanské sídlisko z 8. až 9. storočia. Písomné pramene začínajú v roku 1263. Turci obec spustošili v roku 1599. Obyvatelia sa pôvodne zaoberali roľníctvom, vinohradníctvom a remeslami, ktoré rozvinuli najmä habánski usadlíci zo 17. storočia.

Najstaršia stavba je gotická kaplnka svätého Antona Paduánskeho z roku 1330. Vidno však na nej viaceré prvky zhodné so stavbami z veľkomoravského obdobia. Čachtický kostol - vedľa stojaci pôvodne gotický rímskokatolícky kostol dal postaviť

vojvoda Ctibor I. v roku 1390. V roku 1680 ho prestavali, rozšírili a zbarokizovali. Vežu kostola pre chybné základy v roku 1740 zbúrali a postavili novú. Pod vežou je hrobka s viac ako 50 rakvami významnejších mešťanov. Nachádza sa tu ešte niekoľko významnejších kaštieľov, kúria Drugetovcov, Rímskokatolícka fara, a niekoľko barokových sochárskych diel. Katakomby - tieto priestory neboli nikdy štátom chránené, boli aj sú v rukách súkromných vlastníkov, ktorí sa v niektorých prípadoch „postarali“ o ich znehodnotenie. Dnes o nich hovoríme ako o bývalých pamiatkach, pretože sú na mnohých miestach vrátane vchodov zasypané a nebezpečné pre návštevníka. V priestoroch Draškovičovského kaštieľa sa nachádza múzeum Čachtíc (tel.+421 32 778 74 85, office@muzeumtn.sk)

• Čachtický hrad

Staviteľom hradu bol Kazimír z rodu Huntpoznanovcov. Výstavba najstaršieho jadra sa uskutočnila medzi rokmi 1263 – 1276. Po roku 1604 tu vládla Alžbeta Báthoryová, ktorá tu bola za zločiny proti ľudskosti na príkaz palatína Turza v roku 1610 uväznená. V roku 1708 hrad pri dobývaní vyhorel a odvtedy ho nik neopravoval. Hrad vyhorel ešte raz v roku 1799, ale v tom čase ho už nik neobýval. Súčasťou hradu bolo aj väzenie, z ktorého nebolo úniku.

• Višňové

Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1392, kde obec vystupuje ako súčasť Čachtického hradného panstva. Ide o v darovaciu listinu kráľa Žigmunda, ktorou daroval panstvo Ctiborovi zo Ctiboric.

V roku 1715 mala vinice a mlyn Obyvatelia zaoberali okrem poľnohospodárstva aj domácou výrobou slamených košíkov a tkaním ľanového a konopného plátna. Preteká cer ňu rieka Jablonka – starší názov Dudváh. Cez obec prechádza aj železnica (3 spoje /deň) na trati Nové Mesto n.Váhom – Vrbovce.

• Kopanice

Samostatná, ale aj veľmi zaujímavá sídelná forma na Slovensku. Kopanice sa vymykajú z charakteru na našom území bežne rozšírených sústredených sídiel niekoľkými svojskými črtami. Najcharakteristickejšie je, že takéto roľnícke usadlosti ležia v členitých horských terénoch, v reťazovej zástavbe v údoliach alebo voľne rozptýlené po chotároch, kde stoja osamote, resp. tvoria menšie či väčšie zhluky. Okrem toho má každá kopaničiarska obec svoje ústredie. Doklady o vzniku kopaníc pochádzajú síce už zo 16. stor., ale väčšina z nich vznikala v 18. a 19. storočí a v niektorých oblastiach pretrváva do súčasnosti. Vznikali na nevyužívanej a dovtedy nesokultivovanej zemepánskej pôde.

• Podkylava

Najstaršia písomná správa o Podkylave – kopanici je z r. 1709. Obec patrila čachtickému panstvu, konkrétne Erdodyovcom. Po r. 1866 tu mali majetky Breunerovci, bratia Sprihgerovci a nakoniec Zayovci. V súčasnosti je zameraná na agroturistiku. Nachádza sa tu Farma koní a Farma hovädzieho dobytku. Najpopulárnejšie sú detské letné "Tábora v sedle" .

• Veľká pec – Prašník (3 km mimo trasu)

Pod jaskynným oblúkom – previsom sa po stáročiach ozval buchot kameňov. Pravekí lovci lovili zver kamennými nástrojmi. Ich ženy strážili vzácny oheň a žuli kožušiny. Keď kože zmäkli, šili z nich kostenou ihlou praveké šaty. Nálezisko pozostatkov jaskynného medveďa, hyeny, divého koňa, mamuta a soba

• Košariská

Na území dnešnej obce Košariská bolo sídlisko lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej. Kopaničiari sa pre lúky a lesy často dostali do sporu s blízkyimi mestečkami Vrbové a Brezová. Po dlhých sporoch sa založili samostatnú usadlosť. Stalo sa tak v roku 1786, v čase osvieteneho panovania Jozefa II., syna Márie Terézie. Samostatnosť netrvala dlho, ale bola prvým úspešným pokusom o nezávislosť.

Obec Košariská vznikla v roku 1926 zlúčením niekoľkých kopaníc obce Brezová. Počas SNP tu pôsobili partizáni. Obec bola vyznamenaná Radom Červenej hviezdy. Nachádza sa tu múzeum M.R. Štefánika.

• Generál Milan Rastislav Štefánik

V roku 1870 si zvolili za prvého farára Pavla Štefánika z Krajného. 21. júla 1880 sa mu narodil syn Milan (z 9 detí), ktorému do matriky pripísali druhé meno Rastislav, netušil, že z malého chlapca raz vyrastie jedna z najvýznamnejších postáv dejín slovenského národa.

Základné vzdelanie sa Milanovi Rastislavovi Štefánikovi dostalo v cirkevnej ľudovej škole v Košariskách. Žiak bol pilný, príkladný, zaujímali ho najmä vedy fyzické a matematické.

Chudobný ale nesmierne pracovitý Milan Rastislav Štefánik absolvoval Karlovu univerzitu v Prahe. Jeho životnou láskou sa stala astronómia – pozorovanie vesmírnych telies. Aj preto sa rozhodol odísť do Paríža.

Za hviezdami a poznaním precestoval takmer celý svet. Viackrát vystúpil na najvyšší vrch Európy Mont Blanc. Rád navštevoval Tahiti a okolité ostrovy v Tichom oceáne. Nech však bol kdekoľvek, pre svoj národ slovenský, väznený v Rakúsko-Uhorsku, pracoval vždy naplno.

Štefánikove smelé plány prerušila prvá svetová vojna. Ako francúzsky letec, neskôr ako generál a politik, bojoval za rozbitie Rakúsko-Uhorska. Z českých a slovenských zajatcov organizoval v Rusku, Francúzsku a Taliansku vojenské oddiely - légie. Spolu s Tomášom Garrigue Masarykom a Eduardom Benešom sa zaslúžil o vznik prvého spoločného štátu Čechov a Slovákov Československej republiky.

Dlho očakávaný povojnový návrat generála M.R.Štefánika do novovytvoreného Československa vyústil v tragédiu. Spolu s tromi talianskymi letcami zahynul pádom lietadla v Ivánke pri Dunaji dňa 4.mája 1919

- **Mohyla na Bradle**

Štefánikov hrob - Mohylu na Bradle navrhol rodák z Turej Lúky, architekt Dušan Jurkovič. Stavbu postavili v rokoch 1927-28 z bieleho vápenca – travertínu zo Spiša. Patrí medzi najvýznamnejšie a najzaujímavejšie pomníkové stavby v Európe.

- **Hrad Branč (3 km mimo trasy)**

Pohraničný hrad strážiaci cesty cez Malé Karpaty na Moravu. Hrad Branč dal postaviť magister Aba z Hlohovca v rokoch 1251 – 1261. Je rozdelený na dve časti: dolný hrad a stredný hrad – oddelení sú od seba suchou priekopou. Na hrade sa vystriedalo asi 40 majiteľov. Medzi najznámejších patria: Matúš Čák Trenčiansky, uhorský kráľ Karol Róbert, Matej Korvín, český kráľ Ján Luxemburský a ďalší. Posledným vlastníkom bol František Ňáři, ktorý sa angažoval pri prenasledovaní príslušníkov iného vierovyznania. Najmä jeho zásluhou boli na hrade väznení kalvínski a evanjelickí kňazi, ktorí zomreli v jamách (väzenie po obvode múru) a majú na hrade pomník. Po vybudovaní kaštieľa v Sobotišti zostal hrad opustený, chvíľu na ňom zostal kastelán. Keďže bol hrad opustený, ľahko ho napadli a vypálili Turci.

- **Sobotište**

Od svojho vzniku má vyše 800 rokov. Zemepisná poloha obce je priaznivá a bola vždy príťažlivá: pre husitov, ktorí ju obsadili v roku 1428, pre Turkov, ktorí tu plienili a zabíjali v rokoch 1623 a 1650, pre poľských kozákov, ktorí ju vyrabovali v roku 1621, pre prenasledovaných anabaptistov (Habánov), ktorí si tu založili Habánsky dvor v roku 1620 a natrvalo poznačili kultúrny, spoločenský a hospodársky život tohto kraja, ale aj pre humanistické reformačné myslenie 17. storočia, ktoré sa sem šírilo zo západnej Európy.

Nepochybne pod vplyvom zručných habánskych remeselníkov rozkvitlo medzi obyvateľstvom remeslo mlynárske, tkáčske, pytlíkarske, mäsiarske, pekárske, obuvnícke, nožiarske, kožušnícke, krajčírské a do dnešných čias slávne hrnčiarске a keramikárske. V roku 1700 bol založený v Sobotišti spoločný cech spomenutých remesiel pre celé branecké panstvo. V roku 1770 bola v Sobotišti založená grófom Nyárym vlnárska manufaktúra.

Sobotište sa hospodársky zdmáhalo, narastal počet krčmárov a obchodníkov. V roku 1831 mala obec 4854 obyvateľov a niekoľko desiatok krčiem (!) V tom čase tu bolo niekoľko mlynov, menších pivovarov, darilo sa hroznu a vínu, bolo tu veľa zemanov a panských úradníkov, poddaných roľníkov, remeselníkov a bezzemkov.

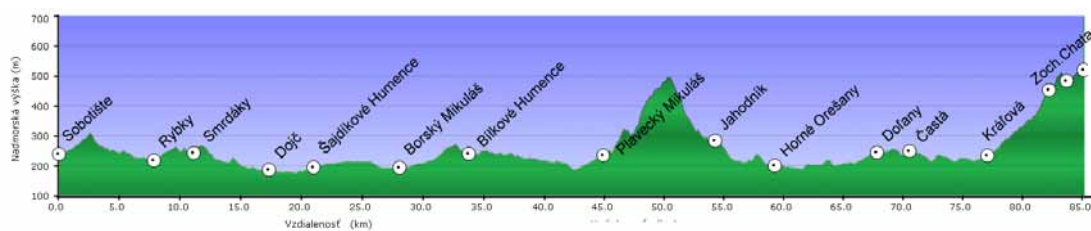
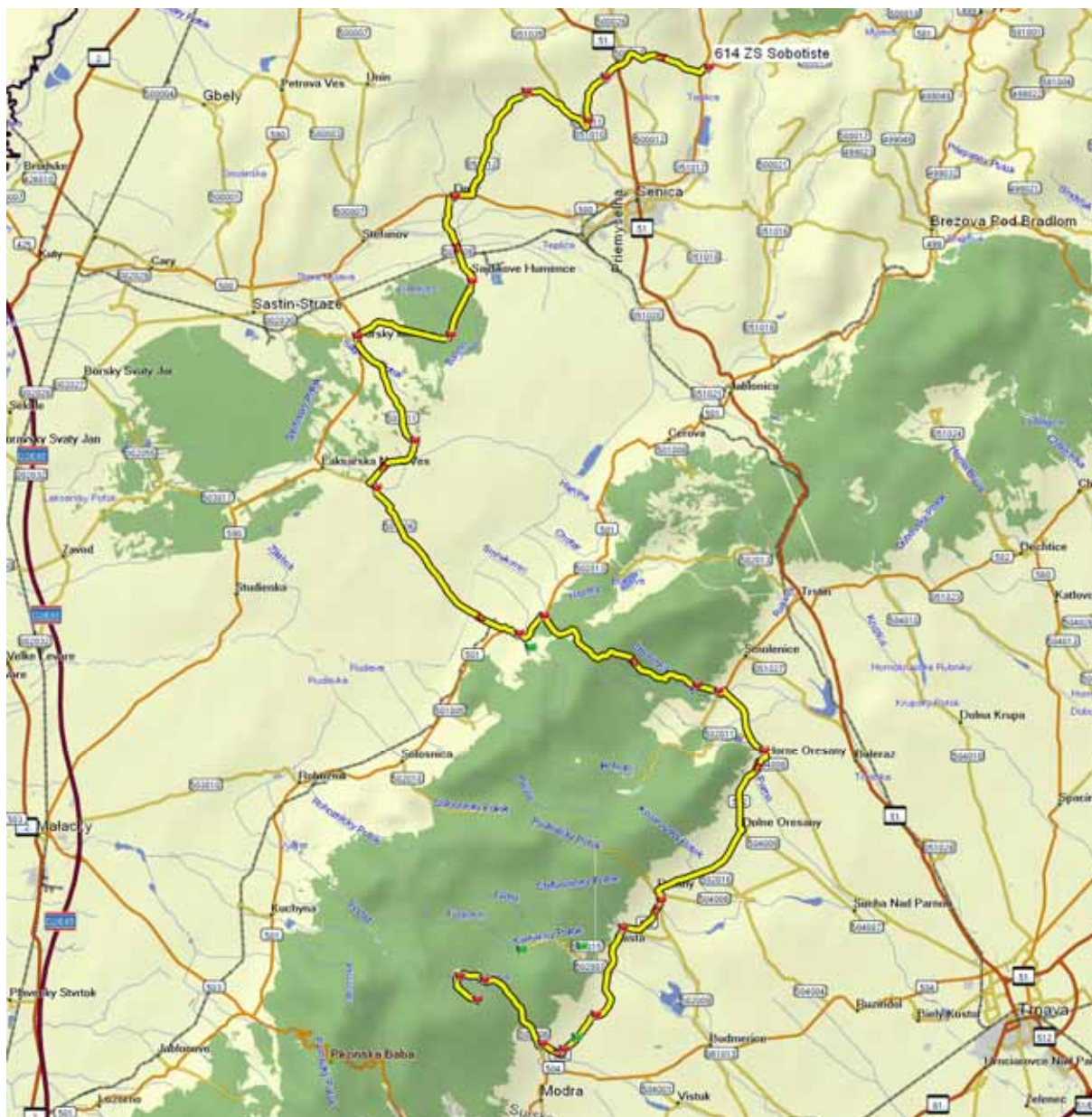
Po obci je pomenovaná planétka (26401) Sobotište.

Planétku objavil Peter Kušnirák v skorých ranných hodinách dňa 19. novembra 1999 na astronomickom ústave AV ČR v Ondřejeve.

16. 7. 2011 sobota 7. etapa - Sobotište - Modra

trasa 85 km

km	výška	Miesto	smer	cesta	cyklotrasa
0	238	ZŠ Sobotište	↑	581	
0,5	244	Sobotište – smer Častkov	→	581	
3,8	259	x - smer Holíč	←	581	
4,6	247	581 x 51	↑	581	
7,9	215	Rybky - smer Smrdáky	→	051010	červená 024
9,4	257	rozcestie - smer Smrdáky	←	051512	žltá 8207
11,1	241	Smrdáky	↑	051512	žltá 8207
16,4	185	051512 x 500 - smer Kúty	→	500	žltá 8207
17,1	190	Dojč – začiatok – smer Šajd. Humence	←	500008	žltá 8207
21,0	193	Šajdíkové Humence (pri kostole)	↑		žltá 8207
21,8	201	Šajd. Humence (koniec)	→		žltá 8207
24,1	212	x CHKO Záhorie (za horárňou)	→		modrá 2003
26,6	192	Borský Mikuláš (začiatok)	←		modrá 2003
28,7	194	Borský Mikuláš - smer Bílkove Hum.	→	503011	zelená 5201
36,6	234	x Mikulašov - smer Plavecký Mikuláš	←	501006	
45,7	227	x Plavecký Mikuláš – smer Jablonica	←	501	červená 003
47,8	236	BUS zastávka - za Mikulášom	→		modrá 2201
56,5	285	Jahodník (jaskyňa Driny)	↑		modrá 2201
57,6	226	Smolenice (začiatok)	←		modrá 2201
57,8	219	Smolenice – smer Modra	→	502	modrá 2204
69,7	242	Doľany – smer Modra	↑	502	zelená 5205
79,1	233	Modra (časť Kráľová) - smer Harmónia	→	502006	
80,2	271	x Modra (časť Harmónia) - smer Piesky	→	502006	modrá 2004
84,1	451	Piesok (Zochová Chata)	↑		modrá 2004
84,8	494	Piesok - rozcestie	←		
85,6	485	Piesok - rozcestie	←		
86,0	488	Piesok - rozcestie	←		
87,0	520	HV Modra – Piesok (Modra)			

Popis k 7 etape:

Zo ZŠ v Sobotišti sa dáte po hlavnej po ktorej ste prišli včera od Myjavy. Po pár metroch cesta zatáča pri kostole oblúkom doľava. Tam treba odbočiť doprava smerom na Častkov. Po 3km jazdy prídete na križovatku, kde odbočíte doľava smerom na Holíč. Po 800 m budete križovať hlavnú cestu Senica – Holíč. Budete pokračovať rovno do obce **Rohov** až do obce **Rybky**. Na prvú možnej odbočke odbočíte doprava a ešte raz doprava – smerom na **Smrdáky**. Po 1,5 km je rozcestie – dajte sa vľavo na Smrdáky. Prejdete obcou a po novej asfaltke ešte asi 6 km k hlavnej ceste Senica – Kúty. Odbočíte doprava a po 700 m (prvá možná odbočka) doľava do obce **Dojč**. Pôjdete smerom na juh cez celú obec až do obce **Šajdíkove Humence**. Prejdete obcou až ku kostolu. Pokračujte rovno do zákazu vjazdu nákladných áut. Mali by ste ísť po žltej cyklotrase (neviem či je tam ceduľa...). Po 800m sa vám do cesty postaví dom. Treba odbočiť doprava po žltej cyklotrase. Po pár metroch na rázcestí doľava. Cesta ide takmer rovno sí 3km vojenským lesom. Tento úsek (lesná asfaltka) je dosť značne zerodovaný. Orientačným bodom je na pravej strane bývalá horáreň (iná stavba tu nieje) a za ňou odbočíte doprava (lepšia kvalita cesty) po modrej cyklotrase. Borovicovým lesom sa dostanete na začiatok **Borského Mikuláša**. Odbočíte doľava a pokračujete až

k stretnutiu s hlavnou cestou (pri kostole), kde sa na ňu napojíte (doľava). Za Borským Mikulášom odbočíte doľava na Bílkove Humence (popri vysielajú). Pôjdete asi 8 km až do **Mikulášova**, kde odbočíte doľava smerom na **Plavecký Mikuláš**. Pôjdete cez CHKO Záhorie, piesočnatou časťou (bývalé vojenské lesy), kde sa kedysi ťažil piesok. Na začiatku Plaveckého Mikuláša odbočíte doľava (smer Jablonica). Asi 1 km za obcou je na pravej strane autobusová zástavka a smerové tabule pre cyklotrasu. Tu odbočíte doprava po modrej cyklotrase. Je to stará lesná asfaltka (horšia kvalita) až do rekreačnej oblasti **Jahodník** (kúsok odtiaľ jaskyňa Driny) pri **Smoleniciach**. Po prechode cez Malé Karpaty v Smoleniciach odbočíte vľavo a vzápätí po pár metroch doprava na hlavnú cestu smerom na Modru. Po nej pôjdete 22km do **Kráľovej (časť Modry)** kde odbočíte doprava smerom na **Harmóniu**. V Harmónii na križovatke sa dáte doprava smerom na Piesok, kde prídete po 4km stúpania do kopca na parkovisko s novým hotelovým komplexom. Pokračujte stále rovno po asfaltke (akoby po hlavnej). Na hviezdáreň je to asi 3 km po veľkom ľavotočivom oblúku s priemerom asi 1km . Riadte sa pravidlom – odbáčať doľava – pokiaľ náhodou nebudete vedieť kam odbočiť.

Kontaktné údaje

Astronomické Observatórium Modra-Piesok

Kontakt: Dušan Kalmančok , 033/6475261, Dusan.Kalmancok@fmph.uniba.sk

Popis dojazdu

Po príchode na parkovisko na Zochovej Chate, pôjdete stále po asfaltke rovno. Cesta zatočí doľava a stúpa do menšieho kopca. Na rozcestí sa dáte doľava (riadte sa pravidlom – odbáčať doľava – pokiaľ náhodou nebudete vedieť kam odbočiť - cesta k hviezdárni tvorí veľký ľavotočivý oblúk s priemerom asi 1km.). Na konci stúpania cesta zatáča doľava a smeruje esovite dolu kopcom. Po 450 m (pri potoku) odbočíte doľava a asi po 100 m sa dostanete k lesnej závore. Odtiaľ po asfaltke mierne do kopca je to ešte asi 1,5 km k hviezdárni.

*

Stretnutie s astronómiami

- Astronomické a geofyzikálne observatórium Univerzity Komenského

Je vedecko-výskumným a vzdelávacím pracoviskom Katedry astronómie, fyziky Zeme a meteorológie Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave. Komplex s rozlohou cca 3,5 hektára sa nachádza pri spodnotriasových kremencových skál (Tisové skaly) Centrom observatória je administratívna a riadiaca budova („hlavná budova“), s 8m kupolou a 0,60m zrkadlovým ďalekohľadom firmy Zeiss s CCD kamerou, 0,20m slnečným ďalekohľadom na spoločnej paralaktickej montáži. Vyššie položená "horná budova" s 5m kupolou obsahuje 0,24-m ďalekohľad s CCD kamerou na vzdelávacie účely a 0,28m Schmidt-Cassegrain ďalekohľad s CCD kamerou na pozorovanie tranzitujúcich exoplanét. Observatórium vlastní aj robotický 0,28m Schmidt-Cassegrain ďalekohľad na alt-azimutálnej montáži na popularizačné účely. Okrem toho sa v nej nachádzajú registračné prístroje staníc GPS a dopredného meteorického radaru siete Bologna-Lecce-Modra. Ďalej sa tu nachádza meteorický pavilón s celooblohovou fotografickou komorou (súčasť Európskej bolidnej siete) a celooblohová meteorická televízna kamera, magnetický pavilón so sondami na meranie zemského magnetického poľa, seizmická kobka so seizmometrom, kupola slnečného ďalekohľadu, kupola pre snímacie cievky magnetickej zložky Schumannových rezonancií. Tzv. „dolná budova“ slúži na prevádzkové účely a poskytuje malú konferenčnú miestnosť. Meteorologické prístroje v areáli umožňujú meranie teploty a vlhkosti vzduchu, množstvo zrážok, rýchlosť vetra, dĺžku slnečného svitu a poskytujú tak dlhú radu systematických klimatických pozorovaní od vzniku observatória v roku 1988. V blízkej budúcnosti sa plánuje výstavba prírodného amfiteátra pre popularizačné účely.

Asteroid (11188) Modra bol pomenovaný podľa observatória a bol to prvý objavený na tomto pracovisku.

Turistické zaujímavosti

• Rohov

Obec leží uprostred Myjavskej pohorkatiny, ktorú tvoria mladšie treťohorné íly, pieskovce, štrky a na povrchu čiastočne treťohorná spraš. Nachádza sa tu sírnatý prameň. Prvá písomná zmienka je z r. 1471 odkedy patrila hradu Branč. Medzi pamiatky možno spomenúť Kaštieľ postavený v štvrtine 19. stor., renesančný kostol s barokovými úpravami a rokoková kamenná socha sv. Floriána. V roku 1960 sa obec Rohov zlúčila s Rybkami, vznikla obec Rohovské Rybky. V roku 1990 v dôsledku zmien a následným zvýšením právomocí rozhodovania obecných zastupiteľstiev sa Rohovské Rybky rozčlenili.

- **Rybky**

Doteraz najstarším dôkazom o pobyte človeka na území chotára Rybiek je nález patinovaných kamenných nástrojov, pochádzajúcich z paleolitu – staršej doby kamennej. Boli to príslušníci tzv. Gravettienskej kultúry /25 – 15 000 rokov pred n. l./ . Od pravekého človeka sa líšili odlišnými tvarmi a novými druhmi nástrojov. Najbohatší nález z gravettien v okolí Senice je z tohto chotára. Tvoria ho kovadlinka z tvrdej kremitej horniny, otlkač a niekoľko do biela patinovaných štiepaných nástrojov, ktoré ležali v tesnej blízkosti. Celý nález tvorí akúsi dielnu, v ktorej si praveký lovec vyrábala potrebné nástroje.

- **Kúpele Smrdáky**

História obce je nerozlučne spätá s liečivými prameňmi nachádzajúcimi sa na jej území. Terajšie meno dostala od zápachajúcich minerálnych prameňov. Ich špecializáciou je predovšetkým liečba kožných ochorení v kombinácii s chorobami pohybového aparátu s využitím jedinečného prírodného bohatstva - sírovodíkovej minerálnej vody a sírneho bahna.

- **Šajdíkove Humence**

Obec postupne vznikala spojením stavieb (humien) obyvateľov Borského sv. Petra okolo mlynov na brehoch Bahenského potoka a pri majeri Rákoš a bola ako osada súčasťou tejto obce až do roku 1927. Vznikla 1927 odčlenením od Borského Petra. V obci je rímskokatolícky kostol sv. Augustína z roku 1951. Obec je známa hlavne obrovskou lesnou škôlkou a jedným z najkvalitnejších kremičitých pieskov v Európe. Za obcou je vybudované nové golfové ihrisko na medzinárodnej úrovni

- **CHKO Záhorie**

Chránená krajinná oblasť Záhorie je prvou vyhlásenou nížinnou chránenou krajinnou oblasťou na Slovensku. Severovýchodná časť je ovplyvnená veternými procesmi súvisiacimi s prenosom piesku. Reliéf tvoria presypové valy, vetrom zvlhnené pokrovy, bachrany, oblé presypy a duny polmesiačikovitého tvaru. Súčasný teplotný kontrast medzi studenými medzidunovými zníženinami a vyhriatymi pieskovými nánosmi podmieňuje bohatú druhovú pestrosť rastlín, kde sa striedajú druhy horské, pozostatky z chladnejších období, s druhmi typickými pre teplé a suché stanovišťa.

Západná časť CHKO predstavuje krajinu modelovanú činnosťou veľkej rieky s riečnymi terasami a širokou riečnou nivou. Zaplavované nivné lúky so zachovalou bohatou kvetenou nemajú v súčasnosti svojou rozsiahlosťou na Slovensku obdobu. V poslednom období udáva nový charakteristický ráz brehovým lužným lesom aj navráťivší sa bobor.

- **Vojenský obvod Záhorie**

Bol zriadený v roku 1950 na pozemkoch Vojenské lesné podniky, ktoré boli založené v r. 1918 kúpou pozemkov od grófa Pálfyho pre výcvikové potreby Ministerstva obrany. Na jeho území sú v súčasnosti ešte tri vojenské výcvikové priestory (VVP): VVP Záhorie, VVP Kuchyňa a VVP Turecký Vrch.

- **Borský Mikuláš**

Nálezy z doby rímskej dokazujú, že v chotári obce sa pohybovali ľudia v prvých storočiach nášho letopočtu. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1394. Podľa tejto listiny a ďalších dokumentov patrila Borský Mikuláš ako poddanská obec hradu Ostriež. Neskôr obec patrila holíčskemu panstvu a jeho vládnucemu rodu Czoborovcov, ktorí ju predali Habsburgovcom.

Patrónom obce je svätý Mikuláš, ktorý sa v 18. storočí dostal aj do znaku obce. V obci je rímskokatolícky Kostol svätého Mikuláša z roku 1753, kaplnka svätej Márie Magdalény a v časti obce Borský Peter je kostol svätých Petra a Pavla. Rodný dom básnika Jána Hollého svojim zariadením dokumentuje prostredie, v ktorom sa básnik narodil, prežíval svoje detstvo a kam sa aj v neskorších obdobiach vracal ako študent a kňaz. Objekt je kultúrnou pamiatkou.

- **Šaštín – Stráže (mimo trasu 5 km)**

História Šaštína-Stráží siaha do 13. storočia. Najstaršia zachovaná písomná zmienka pochádza z roku 1218, kde sa Šaštín uvádza v súvislosti s darovaním lebényenského kláštora Imrichom II. győrovskému rodu.

Život Šaštína-Stráží je úzko spätý s národnou svätýňou, bazilikou (basilica minor) Panny Márie Sedembolestnej, hlavnej patrónky Slovenska. Jej pôvod siaha až do roku 1736, kedy začali terajšiu baziliku stavať podľa plánov Mateja Vépiho aj spolu príslušným kláštrom rehoľníci svätého Pavla - pavlíni. Dnes je kláštor a bazilika v správe saleziánskej rehole. Počas púť, najmä, na Slávnosť zoslania Ducha Svätého (Turíce) a Slávnosť Panny Márie Sedembolestnej (15. septembra), mesto a baziliku navštívi niekoľko desiatok tisíc pútnikov. Nachádzajú sa tu aj jazerá, ktoré slúžia na rekreačné účely.

- **Bílkové Humence**

Pôvodne osada nazvaná podľa najrozšírenejšieho priezviska jej obyvateľov (Bilka). Ako samostatná obec vznikla až v roku 1914 oddelením od Borského sv. Mikuláša. V blízkosti sa nachádza televízny a rádiový vysielateľ.

• Viate piesky na Záhorí

Piesky na Záhorí sú kremité, veľmi čisté, bez prímiesí ako je prach a hlina a ich hrúbka dosahuje približne 20m. Tieto sú pôdy na nich neúrodné, pod čo sa okrem minerálnej chudoby podpisuje aj neschopnosť udržať zrážkovú vodu.

V priebehu ľadovej doby v tundre viali mrazivé vetry a celkom ľahko vyvievali z nivy Moravy piesok, ktorého tam bolo nadmieru. Nánosy piesku sa zastavujú na rozličných prekážkach a hromadia do pieskových pahorkov – dún.

Na východnom okraji Záhorskej nížiny sa však ich pohyb zastavil. Príčinou bola voda, ktorá sa hromadila v plytkej depresie pod úpäťm Malých Karpát. Po celé štvrtohory sa tu okraj nížiny prepadáva. Nebyť intenzívneho ukladania náplavových kužeľov malokarpatských potokov, mali by sme tu dnes jamy hlboké až 100 m. V depresii sa okrem nánosov hromadila aj voda vytvárajúca močiare. Pás mokrín bol pre väčšinu viatych pieskov nepreniknuteľnou prekážkou. Fyzika nepustí, vlhký piesok neletí!

Aj po skončení ľadovej doby, pokračovalo putovanie dún po krajine. Bolo to síce oveľa pomalšie ako predtým, ale pre ľudí, ktorí sa tu usídlili, dosť nepríjemné. Až v 18. storočí sa našiel úspešný recept, ako skončiť s pieskovým problémom. Osvietená panovníčka Mária Terézia tu dala vysadiť borovicové lesy. Dodnes rozľahlý bor úspešne plní ochrannú funkciu a drží milióny ton viatych pieskov, obrazne povedané, na uzde. V nedávnej minulosti predviedli rozsiahle lesné požiare ich veľkú dôležitosť. Na obnažených plochách zhorených porastov sa piesky opäť dali do pohybu a ľudia z okolitých dedín sa čudovali, koľko piesku majú všade okolo seba. Napr. v Borskom Mikuláši je vidieť zaujímavý úkaz pomalého zasypávania jedného domu migrujúcou dunou.

• Plavecký hrad (mimo trasu 4 km)

Zrúcanina Plaveckého hradu sa nachádza nad obcou Plavecké Podhradie na kopci Pohanská na západnom úpäť Malých Karpát. Pri severnom úbočí sa nachádza vchod do Plaveckej jaskyne.

Hrad vznikol ako kráľovská pohraničná pevnosť medzi rokmi 1256 až 1273. Od roku 1398 bol majetkom Stibora zo Stiboric. Do 16. storočia ho vlastnili grófi zo Svätého Jura a Pezinka, potom Seréďovci, 1553-1575 Fuggerovci, po nich Balašovci. Od 1641 nepretržite až do 20. storočia boli vlastníkami Pálfiovci. V druhej polovici 16. storočia hrad prestavali na renesančnú pevnosť s dolnými nádvoriami. Postupne ho znovu opevňovali a udržiavali aj v priebehu 17. storočia, keď ho doplnili o nové delové bašty. V roku 1706 ho poškodilo cisárske vojsko, ktoré ho dobylo od povstalcov. Odtedy ho už neobnovili. Sídlo panstva prešlo v polovici 17. storočia do Malaciek.

• Železničná trať Zohor – Plavecký Mikuláš

Je jednokoľajná železničná trať na Slovensku, ktorá spája Zohor a Plavecký Mikuláš. Trať popod Malé Karpaty bola sprevádzkovaná 15. novembra 1911 spolu s úsekom do Záhorskej Vsi. V čase Slovenského štátu boli zabraté územia okolo Bratislavy železničná trať bolo jediné spojenie s ostatným územím. Preto sa rozhodlo o predĺžení trate cez Myjavu na Považie, čím by sa odľahčila trať na Trnavu. Po skončení druhej svetovej vojny sa potreba novej trate stala neaktuálnou, čím došlo k zastaveniu prác. Rozvoj cementárne v Rohožníku oživila i myšlienku predĺžiť trať do Jablonice a umožniť dopravu mimo Bratislavu. Po trati sa prepravuje aj drevo a využíva ju aj vojenské letisko v Kuchyni. Pri redukcii železničnej dopravy v roku 2003 bola osobná doprava na trati pozastavená, no neskôr bola čiastočne obnovená.

• Plavecký Mikuláš

Chotár patrí do Plaveckého krasu. Bol osídlený už v paleolite. V blízkosti jaskyni Deravá skala boli objavené zvyšky osídlenia z tohto obdobia. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1394, kedy získal plavecké panstvo od kráľa Žigmunda Stibor zo Stiboric za zásluhy vo vojne proti Turkom. Obec vznikla v oblasti, kde boli v 11. – 12. storočí usídlení Plavci (Polovci) ako strážcovia hraníc. V obci sa nachádza rímskokatolícky barokový kostol sv. Mikuláša, postavený v roku 1745 na mieste staršieho a kostol sv. Floriána z roku 1718.

Na triasové vápence a dolomity sa viaže reliéf Plaveckého krasu s geomorfologickými útvarmi Deravá skala, Tmavá skala (sú dve takmer protifaľhé jaskyne), vyvieračka a iné. Vstup do doliny je sčasti odlesnený, na strmých úbočiach so škrapovými poľami, krasovými jamami, priepastami, jaskyňami a bralami. V blízkosti je tiež keltské hradisko Pohanská a Plavecký hrad z 13. storočia.

• Jaskyňa Driny (Jahodník)

Jaskyňa Driny je kvapľová jaskyňa v Malých Karpatoch v Smolenickom krase. Už v roku 1866 v rakúsko-pruskej vojne tu táborili pruskí vojaci. No o naozajstné „prieskumné“ cesty v Smolenickom krase sa pokúšali až od roku 1920 bratia Vajsablovci, Valovci a Štefan Banič (známy ako vynálezca padáka. Jaskyňu preskúmali až v r. 1929. O päť rokov neskôr, v roku 1934, sprístupnili prvých 175 m. V roku 1950 objavili J. Majko, A. Droppa a L. Blaha ďalšie časti jaskyne, ktoré vynikajú zachovalou kvapľovou výzdobou. V roku 1959 ju znovu sprístupnili. Z celkovej dĺžky 636 m je dnes pre verejnosť sprístupnený 550 m dlhý okruh. Vchod do jaskyne je vo výške 399 m n. m. v západnom svahu vrchu Driny (434 m), ktorý je tvorený pomerne čistými jurskými vápencami.

- **Zámok v Smoleniciach (3,5 km mimo trasu)**

Vznikol v 14. storočí ako posledný zo strážnych hradov. Na začiatku 15. storočia bol kráľovským majetkom, neskôr patril pezinským a svätujurským grófam a od začiatku 16. storočia rodine Országovcov. Potom ho takmer dve storočia vlastnili Erdődyovci. Na konci 18. storočia hrad spustol a na začiatku 19. storočia vyhorel, takže zostali z neho iba ruiny, z ktorých vyčnievala len päťboká hlavná veža a bašty vonkajšieho opevnenia. Na začiatku 20. storočia začali jeho poslední majitelia, Pálffyovci, stavať na hradných ruinách historizujúcu stavbu terajšieho Smolenického zámku. Zo starého hradu pri prestavbe zachovali iba časť vonkajšieho opevnenia. Zámok dobudovali až po roku 1945.

Smolenický zámok je majetkom Slovenskej akadémie vied (SAV) a pre verejnosť je sprístupnený iba sčasti (záhrady, nádvorie, vyhradené miestnosti). Na zámku sa robia svadby a organizujú sa v ňom národné i medzinárodné vedecké konferencie, čo určite neprospieva zachovaniu jeho pôvodného rázu, ale na druhej strane je to pre zámok skoro jediný zdroj príjmov, z ktorého môžu hradiť jeho nákladnú údržbu. Od brány po vežu zdoľávajú turisti 156 schodov. Pálffyovci majú na miestnom cintoríne hrobku.

- **Malokarpatská vína cesta**

Slovensko patrí medzi vinárske krajiny a jeho vína i vinohradnícke oblasti si zaslúžia pozornosť návštevníkov. Malokarpatská vína cesta v sebe spája niekoľko fenoménov - víno, krajinu, históriu a gastronómiu oblasti rozloženej medzi Bratislavou a Trnavou ako veľkými centrami juhozápadného Slovenska. Medzi nimi ležia tri menšie mestá - Pezinok, Modra a Svätý Jur, ktoré sa pýšia starou tradíciou slobodných kráľovských miest. Tento titul získali v 17. storočí, a to najmä vďaka svojej produkcii kvalitného vína, ktoré chutilo korunovaným a vznešeným hlavám vo Viedni i Bratislave - vtedy hlavnom meste Uhorska.

Najväčšie pivnice na Malokarpatskej vína ceste sú asi na hrade Červený Kameň, tam sa však v stredoveku skladovala med. Tú najväčšiu vínnu pivnicu - zvanú Fuggerovská podľa jedných z najznámejších bývalých majiteľov červenokamenského panstva - nájdeme v obci Častá.

- **Hrad Červený kameň (1,5 km mimo trať)**

Na nádvorí dnešného hradu Červený Kameň stál už v polovici 13. storočia kamenný hrad, ktorý bol súčasťou pohraničnej sústavy hradov, tiahnucej sa od Bratislavy až po Žilinu. Tento pôvodný hrad zanikol v prvej polovici 16. storočia, keď jeho vtedajší majitelia, augsburskí podnikatelia Fuggerovci, vybudovali v rokoch 1535 - 1537 po jeho obvode novú pevnosť s ústredným štvorcovým dvorom a štyrmi náročnými baštami a rozsiahlymi skladovacími pivničnými priestormi.

Základom pevnosti bolo pôvodne iba juhozápadné obytné krídlo, v ktorého suteréne boli rozsiahle skladovacie priestory. Štyri nízke a široké bašty postavené na obranu pevnosti, boli prispôsobené vyspelej delostreleckej obrane systémom kazemát a strelných komôr s dômyselným riešením vetrania a odsávania dymu po výstreloch. Pevnosť dobudoval po roku 1588 jej nový majiteľ Mikuláš Pálfi dostavbou ďalších dvoch poschodových obytných.

Neskoršie prestavby už iba zvyšovali reprezentačnosť rodového panského sídla. Aj keď bol hrad v nasledujúcich storočiach niekoľkokrát poškodený požiarom, Pálffyovci, ktorí boli jeho vlastníkami až do druhej svetovej vojny, ho vždy opravili, takže sa nám dodnes zachoval vo svojej historickej podobe.

- **ELSECO – vinársky závod**

Netradičné vinárstvo ocenené Stavbou roka 2010 a Cenou verejnosti v súťaži CE.ZA.AR. 2010 stojí neďaleko Dubovej. Nájdete tu najmodernejšie technológie, odborníkov na víno i na gastronómiu.

Zaoberá pestovaním viniča a výrobou vína iba od r. 2009. Vo svojich priestoroch má výstavnú galériu Andyho Warhola.

- **Harmónia**

Rekráčne stredisko 2 km severne od centra mesta Modry. Vzniklo v r.1890 založením letoviska Harmónie. Postupne pribúdali ďalšie objekty (vily) dobových klimatických kúpeľov. Vznikol tu prvý slovenský turistický spolok na Slovensku. Nadviazal na činnosť Modranského kasína a vznikol 15. mája 1892. Zaoberal sa značením turistických chodníkov, zhotovoval mapy, poskytoval informácie, propagoval Modru. Jeho aktivita zaradila Modru medzi významné centrá organizovanej turistiky v bývalom Uhorsku. Neskoršie tu mala sídlo Slovenská Kartografická spoločnosť na vydávanie máp. Vznikla tu aj prvá plastická mapa Slovenska (prvá v Európe). Text bolo treba ručne napísať a predvídať deformácie pohorí, aby po vytlačení bolo písmo čitateľne pravidelné a nedeformované. Vznikol tu aj prvý hviezdny glóbus. Všetko sa typovalo ručne bez pomoci počítačov!

17. 7. 2011 nedeľa Epilóg - Modra – Bratislava

trasa 55 km

km	výška	Miesto	smer	cesta	cyklotrasa
0	519	HV Zochová Chata	➔	502006	modrá 2004
6,8	271	Harmónia	⬆	502017	modrá 2004
8,0	230	50017 x 502	➔	502	modrá
9,4	176	Modra	➔	502	modrá
15,5	164	Pezinok - smer Senec	⬅	503	modrá
18,6	155	Viničné – smer Slovenský Grob	➔	502003	modrá
21,0	141	Slovenský Grob	⬅	502002	modrá
24,6	136	Chorvátsky Grob	➔	502002	modrá
27,0	149	61 x 502002 (pred Bernolákovom)	⬆	Dukelská ul.	modrá
28,3	128	Bernolákovo	➔	Trnavská ul.	modrá
32,1	133	Ivánka pri Dunaji	⬅	Štefániková ul.	
34,2	129	za Ivánkou	⬅		
35,5	129	mohyla M.R. Štefánika pri letisku	⬆		
36,2	129	pri letisku (vedľa oplotenia)	⬅		
38,1	130	x Malý Dunaj	➔	cyklotrasa	
40,7	132	Vrakuňa (cez most) popri M. Dunaju	⬅ ➔	cyklotrasa	
45,3	134	Pri Slovnafte	➔	cyklotrasa	
46,2	136	k prístavnému mostu (cyklotrasa)	➔	cyklotrasa	
46,4	136	k prístavnému mostu (cyklotrasa)	⬅	cyklotrasa	
46,6	136	na prístavný most	⬅	cyklotrasa	
48,5	139	Petržalka	➔	cyklotrasa	
50,0	141	Starý most	⬆		
51,7	143	most SNP	➔	Staromestská ul.	
53,0	156	Prezidentský palác	⬅	Štefániková ul.	
53,8	168	SAV Bratislava	➔	Šancová ul.	
53,9	162	k stanici	⬅	Predstaničné nám.	
54,2	174	Hlavná stanica	⬆	Železničné nádraž.	

Popis k Epilógu:

Z Hvezdárne idete veľkým ľavotočivým oblúkom (asi 1km priemer) po asfaltke. Míňate autobusové parkovisko **na Zochovej Chate** a po hlavnej prechádzate cez **Harmóniu** stále rovno smerom na **Modru**. Pred Modrou sa napojíte na hl. cestu č. 502 z Trnavy. Idete po hlavnej až do **Pezinka**. Na začiatku, po prejení kruhového objazdu (rovno) za Hypernovou odbočíte doľava smer Senec. Po 3km prídete do **Viničného**. Na konci obce odbočíte doprava na **Slovenký Grob**. Pri kostole odbočíte prudko doľava na **Chorvátsky Grob**. Na začiatku Chorv. Grobu hlavná zatáča doľava a asi po 500m na križovatke odbočíte doprava – smer **Bernolákovo**. Prejdete ponad diaľnicu a na začiatku Bernolákova nás uvíta kruhový objazd - idete rovno do obce. Asi po 1km prejdete železnicu a odbočíte prudko doľava smer **Ivanka pri Dunaji**. Cesta sa esovite vlní a po 3km ste v Ivánke. Pred kostolom odbočíte doľava a následne (asi 150m) doprava na Štefánikovu ul. Po nej prechádzate celou obcou (neodbočujte) až k mostu ponad Šúrsky kanál. 300 m za ním je rozcestie – odbočíte vľavo. Idete dlhú rovinku (asi 1,5m) ku guľovému radaru na okraji letiska. Vľavo oproti v stromovej aleji je mohyla M.R. Štefánika – miesto kde zahynul pri páde lietadla. Od mohyly pokračujete stále po asfaltke vedľa oplotenia letiska až k Malému Dunaju. Odbočíte doľava a po poľnej ujazdennej ceste sa po 1,5km dostávate do Vrakune. Napojíte sa na cyklotrasu. Vo Vrakuni odbočíte vľavo na menší most a za mostom odbočíte vľavo k vode, kde po nábreží vedie cyklotrasa až k bratislavskému prístavu (pri Slovnafte). Avšak ešte pred odbočením k prístavu (pri bufete) musíte odbočiť na opačnú stranu – doprava smerom k prístavnému mostu (všetko je to cyklotrasa). Pod prístavným mostom vedie cyklotrasa da druhú stranu Dunaja - do Petržalky, kde sa križujú ďalšie cyklotrasy. Odbočíte doprava. Po pravej strane budete míňať nový most Apollo, neskoršie Starý most, ktorý je v rekonštrukcii. Ale pre peších a cyklistov otvorený. Po nábreží (sad Janka Kráľa) prídete až k mostu SNP. Spoznáte ľahko – na vrchole reštaurácia v tvare UFO. Pod mostom vedie chodník pre peších a cyklistov na do starej časti Bratislavy. Tuná už treba vyjsť na hlavnú cestu a na križovatke pred prezidentským palácom odbočte doľava na Štefánikovu ul. Asi po 1km na križovatke pred SAV (pod mostom chodníkov pre peších) odbočíte doprava a hneď po 100m na semaforoch doľava k hlavnej stanici.

Turistické zaujímavosti

• Modra

Počiatky možnej sídelnej predchodkyne Modry spadajú do 9. storočia, do rozkvetu Veľkomoravskej ríše. Po príchode Maďarov do Panónie sa Slovensko stalo súčasťou Arpádovského Uhorského kráľovstva. V roku 1361 bola Modra povýšená na kráľovské mesto s vlastnou samosprávou aj súdnou právomocou. 17. a 18. storočie bolo obdobím najväčšieho urbanistického, stavebného, hospodárskeho, cirkevného aj kultúrneho rozkvetu. Okrem národných buditeľských tradícií je tu významná aj keramika a výroba vína. V roku 1991 bolo jej historické jadro vyhlásené za pamiatkovú zónu.

• Astronomická pozorovateľňa.

Pred rokom 1989 tu fungovala astronomická pozorovateľňa (vo vinohradoch nad Modrou), pre ktorej vznik sa zaslúžil pán Závadzky spolu s E. Csere. Mala asi 10 aktívnych členov a niekoľko astronomických prístrojov. Dnes funguje už len Astronomický krúžok, ktorý vedie Ing. L. Dobrovoda v Pezinku.

• Pezínok

Prvýkrát sa spomína v listine z roku 1208. V nasledujúcich storočiach sa mesto postupne zmenilo z banskej osady na vinohradnícke mestečko po druhej vlne nemeckej kolonizácie na začiatku 16. stor. Snaha mešťanov a obyvateľov Pezinka o získanie práv slobodného kráľovského mesta vyvrcholila 14. júna 1647, keď kráľ Ferdinand III. udelil Pezinku tieto privilégia. V 17. - 18. storočí zažíval Pezínok svoj najväčší rozkvet a patril medzi najbohatšie mestá Uhorska. Jeho sláva a bohatstvo bolo založené na produkcii kvalitných vín. V 19. storočí začalo postupné priemyselné mestá; bola tu založená prvá továreň na výrobu kyseliny sírovej v Uhorsku, továreň na výrobu ihiel a takisto veľká tehelňa. Dočasnú konjunktúru v 19. stor. spôsobilo predovšetkým obnovenie ťažby zlata v chotári Pezinka a zavedenie železnice, čím sa Pezínok stal najdôležitejším mestom Malokarpatskej vinohradníckej oblasti.

• Slovenský Grob

Slovenský Grob je známy chovom a predajom husí a kačíc a najmä usporiadaním husacích hodov vo viacerých známych miestnych reštauračných zariadeniach. Znalci husaciny a dobrého vína chodia za pečenými husami každoročne. K husacine sa podávajú lokše, burčiak a malokarpatské vína.

• Bernolákovo

Územie Bernolákova bolo osídlené už v období neolitu (mladšej doby kamennej) a v staršej dobe bronzovej. Viac hmotných pamiatok pochádza z 8. storočia z obdobia slovansko-avarského spoluzitia.

Prvé písomné pramene pochádzajú z roku 1209. Nad obcou sa týči Várdomb, na ktorom je štýlovo postavená vodárenská veža. Pripomína miesto, kde bol okolo roku 1290 vybudovaný Čeklísky hrad. Začiatkom 18. storočia bol za povstania Františka Rákoczyho II. zničený. Významnou stavbou bol pôvodný gotický kostol zo 14. storočia, v rokoch 1764-1773 bol prestavaný. Gróf Jozef Esterházy tu v rokoch 1714-1722 dal postaviť honosný kaštieľ. Monumentálna architektúra bola ovplyvnená viedenským barokom. V okolí kaštieľa sa rozprestieral park v štýle francúzskych parkov.

• Ivánka pri Dunaji

Územie obce bolo osídlené už v eneolite (hrob s kostrami). Našiel sa aj rímsko-germánsky žiarový hrob a hroby z doby sťahovania národov. Prvýkrát sa obec spomína v roku 1209. V obci sa nachádza rokokový kaštieľ z 2. polovice 18. stor., ktorý postavil rod Grassalkovichovcov.

4. mája 1919 sa neďaleko obce zrútilo lietadlo typu Caproni 450, v ktorom sa na Slovensko vracal Milan Rastislav Štefánik sprevádzaný dvoma talianskymi letcami a mechanikom. Všetci štyria členovia posádky zahynuli. V roku 1923 na tomto mieste postavili unikátnu mohylu v tvare pyramídy podľa projektu slávneho architekta Dušana Jurkoviča. Mohyla je obohnaná zemným valom. Po obvode celého areálu sú vysadené lipy. Pamätník bol rekonštruovaný v rokoch 1988 a 1992. Pri mohyle je kamenná tabuľa s týmto nápisom: Na tomto mieste zahynul dňa 4. mája 1919 Čsl. minister a generál Dr. Milan R. Štefánik a jeho sprievod kráľovský italský npor. I. Mancinelli-Scotti, serž. H. Merlino a strelec G. Agginuti. Na večnú pamäť.

EbičlověkoAtlas

1. Antoš Milan	+420 605 187 785	34. Kukol Peter	+420 604 974 320
2. Balík Jan	+420 776 196 735	35. Kunzová Daniela	+420 728 236 084
3. Bejček Karel	+420 604 575 349	36. Lemež Petr	+420 604 866 499
4. Bejček Pavel	+420 603 284 346	37. Nekola Martin	+420 776 730 307
5. Dlabola Luděk	+420 608 239 844	38. Olchava Hynek	+420 739 054 589
6. Dobrovoda Luboslav	+421 949 612 888	39. Papayová Zuzana	+421 907 874 031
7. Dostál Vítězslav		40. Pokorný Pavel	
8. Franko Robert	+421 907 932 058	41. Pravda Alexander	+421 904 539 475
9. Gábor Pavel	+420 732 477 998	42. Prokop Petr	+420 603 232 768
10. Good Janet	+447 870 286 882	43. Prokopová Jaroslava	+420 605 015 255
11. Grygar Jiří		44. Rumlová Lída	
12. Hájek Karel	+420 603 311 935	45. Říha Jiří	+420 603 233 665
13. Hájková Ilona	+420 605 474 306	46. Setteyová Daniela	+421 905 574 767
14. Hofmannová Zinaida	+420 732 516 294	47. Setteyová Zuzana	+421 915 531 763
15. Hollan Jan	+420 606 073 562	48. Soldát Zdeněk	+420 731 329 451
16. Homola Vladimír	+420 723 624 803	49. Staudová Božena	+420 605 073 437
17. Chrpová Slávka	+420 739 017 387	50. Šára Bohuslav	+420 603 969 081
18. Janata Martin	+420 724 284 642	51. Šimoník Dušan	+420 775 259 428
19. Janata Miroslav	+420 606 562 748	52. Šmelcer Ladislav	+420 777 828 886
20. Janatová Hana	+420 723 498 962	53. Šmelcerová Dana	+420 733 603 278
21. Janda Bohumil	+420 732 717 824	54. Šopa Rostislav	+420 724 650 876
22. Jedináková Lila	+420 608 041 275	55. Štědroň Martin	+420 603 840 000
23. Jelínek Viktor	+420 605 200 450	56. Štědroň Petr	
24. Kaděrka Petr	+420 608 616 410	57. Štorek Zdeněk	+420 732 903 255
25. Kareš Jaroslav	+420 723 218 432	58. Tarant Zdeněk	+420 605 550 889
26. Kebrle Petr	+420 608 718 288	59. Toroková Erika	+420 608 367 698
27. Kleczek Pavel	+420 731 137 445	60. Trutnovská Jana	+420 775 595 991
28. Komrska Jiří		61. Trutnovský Karel	+420 724 013 039
29. Koráb Miroslav		62. Vallo Dušan	+421 902 495 841
30. Kracíková Olga	+420 723 659 058	63. Vallová Kaja	+421 904 175 837
31. Krejčí Roman	+420 774 191 735	64. Vondrouš Josef	
32. Krejsa Jiří	+420 608 874 141	65. Žilinská Katarína	+421 915 222 648
33. Krestianko Imrich st.	+421 908 656 622		